

2832 exp:
Archyvas Pasaulio Lietuvių
5620 So. Claremont Ave
Chicago IL 60636

HANIBALAS STOVIA PRIE VARTŲ

Antanas Dundzila

Tokia antraštė š.m. birželio mėn. TREMTINIO Nr. 11 tilpo Jurgio Okso straipsnis. Autorius jame rašė apie sovietų kariuomenės išvedimą iš Lietuvos. Tuo pačiu skauduliu š.m. birželio 16 d., Rusijos Prezidento B. Jeltsino atsilankymo proga, lietuviai, latviai ir estai demonstravo prie buvusios Sovietų – dabartinės Rusijos ambasados Washingtone. Šia rūpimo skaudulio tema čia pažersime šiek tiek žinių, šiek tiek minčių.

Pradėsime su straipsniu iš Lietuvos.

Dar vis Šiaurės vakarų grupės karine vadovybe tebevadinašamos, buv. sovietų kariuomenės štabo duomenimis, 1992 m. pradžioje Lietuvos teritorijoje buvo 34,582 Rusijos kariai ir 1,436 Vilniaus aukštesniosios karo mokyklos kursantai – taigi 36,000 kariuomenės. Rusijos karinės bazės Lietuvoje viso užima 68,000 hektarų (tai lygu 170,000 JAV-e vartojamiems akrams) žemės plotą arba 1.2 procentus visos šalies teritorijos.

Savaime suprantama, joks sveiko proto žmogus negali norėti svetimos kariuomenės buvimo savo žemėje. Ypač lietuviai negali norėti tokios kariuomenės, kuri paskutinio pusšimčio metų bėgyje – naudojant sovietų imperialistinę terminologiją – "šalį buvo išvadavusi". Tačiau tokių į buvusią sovietiją apsuktomis kopūstų galvomis politikų Lietuvoje yra net dabar. Čia mums ypač įdomi jų propagandinė retorika, t.y., kaip jie savo simpatijas rusų okupaciniams daliniams aiškina.

Tikėsite ar ne, argumentuodami už okupanto kariuomenės stovėjimą Lietuvoje, jie dedasi Lietuvos interesų saugotojais... Pagal TREMTINĮ, lietuviškieji komunistai ir jų naujieji sąjungininkai demagogiškai išvedžioja, kad, suirus sovietinei imperijai ir sovietams atsisakius agresyvios politikos, svetima kariuomenė Lietuvai gali duoti... naudoti! Štai, jų peršamos "naudos" pavyzdžiai: svetima kariuo-

menė Lietuvai reikš pajamas už naudojimąsi Lietuvos teritorija, už aprūpinimą energija ir maisto produktais; arba grąšinant, pvz., Lenkijai, B. Jeltsino žinioje esanti kariuomenė dar gali net padėti Lietuvai apsiginti savo teritorinį vientisumą.

Taigi, prie šitokios valstybinio integralumo išdavytės juos skatina pažadų lovy (svetima kariuomenė Lietuvai atsilygins!) ir miglotos prielaidos (=Lietuvą gins nuo Lenkijos, bet nesakoma, kad ta kariuomenė Lietuvą kada nors gintų nuo rusiškojo imperializmo!). Šitaip teigiama, kai aukšti okupacinės armijos vadai net dabar nuolat grąšina, kad jie kels ginklą "paštrėjus situacijai", jie gins (Nukelta į 2 psl.)

VYTAUTUI ALANTUI – 90

Šiandien, birželio 18, žymaus lietuvių rašytojo, dramaturgo, poeto, publicisto, ilgamečio "Lietuvos aidą" vyriausiojo redaktoriaus Vytauto Alanto (Jakševičiaus) 90-mečio jubiliejus. Vos trys dienos, kai Tėvynės žemė priglaudė savo ištikimo sūnaus pelenus tarp išlankių Kauno Petrašiūnų panteono pušų. Nemažai kalbėtojų buvo prie amžinosios Vytauto Alanto poilsio vietos. Labiausiai širdin įstrigo Jo geros bičiulės iš Kalifornijos Alės Rūtos žodžiai: "Visas Vytauto Alanto gyvenimas, visi jo darbai buvo už nepriklausomą Lie-

tuvą. Kaip ir jo novelių rinkinys "Nemunas teka per Atlantą", taip ir kūryba, visa kūryba, plačiai išsiliejusi Lietuvos ir išeivijos scenose, knygynuose, skaitytojų širdyse. Tokį Vytautą Alantą branginame. Tokiu kolega ir draugu aš visada didžiavausi..."

Likimas buvo dosnus Vytautui Alantui. Sugrįžimas Tėvynėn – dar viena Aukščiausiojo dovana. Nebėjo: šiandien šalia dar nespėjusių nuvysti gėlių nuolat atsirastis šviežiai sušuktos puokštės.

Teošia Jam pušys nesi-
baigiančią Amžinybės giesmę!

Leonas Peleckis
"Lietuvos Aidas"

"Lietuvos aidą" redaktorius S. Stoma, I. Alantienė su V. Alantu ir Rašytojų sąjungos pirmininku V. Martinku.

Raimundo Šuikos nuotr.

Omahos lietuvių Nepriklausomybės šventę švenčiant. Iš kairės: v.s. Gražina Reškevičienė, tautinių šokių grupės "Aušra" vadovė, Asta Banionytė, viešnia iš Washingtono ir v.s. Irena Lileikienė, dabartinė skautų vietininkijos vietininkė. (Plačiau skaitykit 8 psl.)

KĄ MINISTERIS PIRMININKAS VEIKĖ WASHINGTONE

Liepos 6 d., Lietuvos ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius atvyko į JAV sostinę, kur susitikos su JAV viceprezidentu Dan Quayle bei Pasaulinio banko ir Tarptautinio valiutos fondo vadovais. Būdamas Washingtone ministras pirmininkas pasirašė dvišalį susitarimą su JAV. Be to, jis pasirašė dokumentus, įgalinančius Lietuvą tapti Pasaulinio banko nariu.

Į visus pasimatymus jį lydėjo Lietuvos Ambasadorius Jungtinėms Amerikos Valstijoms Stasys Lozoraitis, bei Ministro pirmininko patarėja Gabija Petrauskienė.

Pirmasis pasimatymas buvo su Pasaulinio banko prezidentu Lewis Preston. Su juo buvo tartasi dėl galimybių finansuoti įvairius projektus, kuriems Lietuva suteikia prioritetinę svarbą.

Iš Pasaulinio banko Lietuvos atstovai nuvyko į Viceprezidento Dan Quayle įstaigą, esančią pastate šalia Baltųjų rūmų. Viceprezidentas kartu su keliais patarėjais susitiko dvidešimties minučių privačiam pokalbiui su Ministro pirmininko delegacija. Daugiausia laiko skirta aptariant Rusijos kariuomenės išvedimo iš

Lietuvos klausimą. Po šio pasimatymo Viceprezidento įstaiga spaudai pateikė pareiškimą, kuriame, tarp kitko, pažymi, kad Viceprezidentas ir Ministras pirmininkas sutarė, jog Rusijos kariuomenė iš Baltijos valstybių turi būti išvesta kiek galint greičiau.

Privačiam pokalbiui pasibaigus, JAV viceprezidentas ir Lietuvos ministras pirmininkas nuėjo į tame pačiame pastate esančią "Indian Treaty" salę. Jų laukė daugiau kaip 100 žmonių – JAV Prekybos įstaigos vedė ja ambasadorė Carla Hills, JAV Veteranų reikalų ministerijos sekretorius Edward Derwinski, išeivijos lietuvių organizacijų atstovai, Washingtono ir Baltimorės lietuvių visuomenių nariai bei JAV spaudos atstovai.

Svečių akivaizdoje, viceprezidentas ir ministras pirmininkas pasirašė dvišalį susitarimą dėl santykių plėtojimo prekybos ir investicijų srityse. Pasirašę dokumentą, abiejų šalių atstovai pasakė trumpas kalbas. Viceprezidentas Quayle pažymėjo, kad tai jau trečiasis JAV susitarimas su Lietuva, po pasirašytų Indianapolyje bei (Nukelta į 7 psl.)

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• **TEBETĘSIANT GINČUS TARP AUKŠČIAUSIOS TARYBOS ATSTOVŲ IR MIN. PIRM. G. VAGNORIAUS, LIEPOS 14 D. JAM BUVO PAREIKŠTAS NEPASITIKĖJIMAS.** G. Vagnorius įteikė atsistatydinimo raštą ir pasakė, kol bus sudaryta vyriausybė, jis savo posto nepaliks – toliau eis pareigas. Dalis atstovų nori, kad iki naujos vyriausybės sudarymo pirmininkautų vienas iš trijų ministerio pirmininko pavaduotojų. Nesutarimai tebesikartoja ir laukiama, kad V. Landsbergis pasiūlytų naują kandidatą į pirmininkus.

• **IŠ PASIKALBĖJIMŲ TELEFONU, GAUNAMŲ LAIŠKŲ, IŠ TENYKSTĖS SPAUDOS ŽINOME,** kad Lietuvoje tebesitęsia sausra. Kai kuriose vietose lietaus jau nėra buvę net aštuonias savaites. Smėlėtos ir molio žemės ypatingai kenčia. Rimtai prisibijoma, kad gali nukentėti būsimas derlius.

Šiame numeryje, 12 psl. mes spausdiname Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos nutarimą dėl Lietuvos paskelbimo stichinės nelaimės ištiktu kraštu. Tuo nutarimu Lietuvos vyriausybė galės kreiptis į tarptautines organizacijas ir tarptautinius fondus gauti paramos. Apie tai plačiau skaitykite pranešimą "Sausra Lietuvoje".

• **KAD IR VĖŽIO ŽINGSNIU,** bet tai iš vienos ar kitos vietovės, rusų kariai kraustosi namo. Dabar pranešama, kad jie išsikraustė iš Vilniaus vadinamo Sapiegos 21 ha rajono. Ten buvo įkurta priešlėktuvinės apsaugos mokykla, ir Sapiegos gražieji pastatai buvo paversti kareivinėmis.

B. Jeltsinas būdamas Muenchene septynių didžiųjų pasitarime, išskilmingai pasirašė, kad rusų kariuomenė bus greit išvesta. Tą "greit" lietuviai supranta per 4 mėnesius, o rusai – per dvejus metus.

• **BUVO TIKIMASI, KAD VOKIETIJOJE, MUENCHENE, POSĖDŽIAUJANT 7 TURTINGŲJŲ VALSTYBIŲ ATSTOVAMS BUS** sutarta sudaryti fondą ir gelbėti blogos statybos atomines elektros jėgaines. Deja, tas planas atmestas priešinant japonams ir amerikiečiams. Atmestas, bet nepalaidotas ta prasme, kad pagalba bus teikiama kiekvienu nelaimės atveju atskirai.

Tokių jėgainių, kaip mūsų Ignalina, Europoje esą 15. Jos visos statytos Černobilio jėgainės pavyzdžiu.

• **LYGIAI 17 DIENŲ CLEVELANDE IR PLAČIOSE JOS APYLINKĖSE NEGALĖJOME PASINAUDOTI VILNIAUS ŽINIŲ TRANSLIACIJOMIS Į ŠIAURĖS AMERIKĄ.** Staigmena atsitiko liepos 14 d. – vėl pradėjo kalbėti Vilniaus radijas. Bet nė žodelio nepasakė kas žinių perdavimą trukdė. O bendrai reikia pasakyti, kad žinių tarnyba Lietuvoje tebėra nesutvarkyta. Svarbios žinios nustumiamos, o apie smulkesias daug kalbama.

• **ARTINANTIS BARCELONOS OLIMPINĖMS ŽAIDY- NĖMS,** Lietuvos vyriausybė būsimiems laimėtojams, kad paskatintų kovingumą ir nešančią Lietuvos garbę, paskyrė premijas. Laimėjusiam pirmą vietą – 10,000 JAV dolerių, antrą vietą – 6,000 dolerių, trečią – 4000 dol., ketvirtą vietą – 3,000 dol., penktą vietą – 2,000 ir šeštą – 1000 dol. Taip pat bus apdovanojami ir treneriai, kurie paruoš būsimus laimėtojus.

• **BIRŽELIO 19-20 D. GERVĖČIUOSE ĮVYKO LIETUVOS IR BALTARUSIJOS** istorikų susitikimas, kur nagrinėta Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijos ir istoriografijos klausimai. Tuo nagrinėjimu norima sumažinti ar ir suderinti kylančius nesklandumus, kada kai kurie Baltarusijos mokslininkai ima kalbėti, kad jokios atskiros Lietuvos nebuvo, o buvo tik Baltarusijos valstybė, kurioje prieglaudą turėjusi ir Lietuva.

• **LIEPOS 13-14 DIENOMIS GERVĖČIUOSE SUSITIKO IR AT PIRM. V. LANDSBERGIS SU BALTARUSIJOS PREZIDENTU S. ŠEŠKEVIČIUM.** Jie tarėsi abiejų valstybių santykių gerinimu, sienų teisingu pravedimu ir diplomatinio atstovų pasikeitimu.

Gervičiai buvo parinkti, kaip lietuviškiausias Baltarusijos rajonas, turintis net 30% lietuvių.

• **Į PABALTIJO KRAŠTUS** siunčiami pirmieji taikos (Peace Corps) atstovai. Iš 25 atstovų sudaryta grupė liepos 23 iš Washingtono išvyksta į Lietuvą, Latviją ir Estiją. Lietuvos grupė vadovaus iš Akrono kilęs Christopher Helmkamp.

• **TIK DABAR AIŠKĖJA, KAIP ŠIAIS METAIS LIETUVOJE BUVO ŠVENČIAMOS JONINĖS.** Apie Kauną taip rašoma: "Tūkstančiai kauniečių trumpiausią metų naktį sutiko Santakos slėnyje, prie senosios Kauno pilies. Jie šventė Rasas ar Kupalines, pasveikino Jonus ir Janinas. Koncertą po atvinu dangum surengė miesto meniniai kolektyvai, liepsnojo Joninių laužai, upėmis nuplaukė žiburiuojantys vainikai."

Ir tai ne vien Kaune. Dar daug įdomiau buvo Kernavėje, Nevėžio ir Dubysos pakrantėse, prie piliakalnių ir ežerų. Visus kvietė protėvių šauksmas ilgėtis praeities gražių tradicijų. Šaukė, kad meilė savo žemei, savom upėm, ežerams, savam dangui niekad nemažėtų.

(Atkelta iš 1 psl.)

rusakalbių gyventojų interesus Lietuvoje ir t.t. 1940 metais buvo linksniuojama ir laipsniuojama Stalino saulė. O ką gi turime dabar? – Dabar gal teigtina, kad Lietuva gali naudotis Gorbačiovo paliktomis ir Jeltsino tebelaikomomis "taikiomis" raudonosiomis skruzdėlėmis.

Birželio 16 d. vakare būrelis lietuvių, daug mažiau latvių ir estų Washingtone demonstravo prie mums visiems gerai pažįstamos, daug kartų demonstracijose matytos dabartinės Rusijos ambasados. Viso tesusirinko tik apie 100 asmenų. Demonstracijos tikslas: parodyti, kad reikalaujame sovietinės kariuomenės išvedimo iš Pabaltijo kraštų.

Bent Washingtono lietuviams apie šią demonstraciją buvo pranešta vėlai ir prastai – gal dėl to mažokai žmonių tesusirinko. Buvo atvykę ir LB vadovybės atstovų net iš Philadelfijos. Su paruoštais raštais, su dokumentacija jie aplankė valdžios įstaigas, įteikė pareškimą rusų ambasadai.

LB Krašto Valdybos Rimanto Stirbio ir Algimanto Gečio pasirašytas raštas Rusijos ambasadoriui laikytinas pačiu svarbiausiu birželio 16 d. įvykių dokumentu. Iš šio rašto tiesioginės naudos daug nebus, tačiau pažymėtina, kad (1) raštas buvo gerai, efektingai suredaguotas ir (2) tas LB vadovų pasimatymas su ambasados pareigūnais turėtų būti ateityje besitęsiančio dialogo pradžia: bent du – tris kart metuose LB vadovybė turėtų rusų ambasadą lankyti, kariuomenės išvedimo reikalą judinti. Apie tokius apsilankymus turėtų būti informuojama amerikiečių spauda. (Kaip gaila, kad Religinės šalpos išlaikytas, Washingtono Viktoro Nako efektingai vadovautas Informacijos Centras neveikia...)

LB Washingtone veikiančios įstaigos rūpesčiu buvo platinami dar keli pareiškimai. Iš jų pati įdomiausia yra birželio 9 d. Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Informacijos centro paruošta, 20 psl. chronologija apie rusų kariuomenės neteisėtą judėjimą Lietuvoje. Įdomu ir gerai, kad tokie duomenys yra renkami ir registruojami. Kokiu nors būdu, kur nors juos gal bus galima panaudoti. Tačiau gaila, kad ta chronologija tvirtai – drūtai, įtikinančiai neįrodo rusų kariuomenės daromos žalos Lietuvai. Dokumentas toks, kad jį parodžius svetimtaučiu, pastarasis tik patrauks pečiais; parodžius amerikiečiui žurnalistui – jį išmes,

HANIBALAS STOVI PRIE VARTŲ

Antanas Dundzila

net į savo kumpiuterį gal neįsivedęs.

Atseit dokumentas, kaip rusų kariuomenės iš Lietuvos stūmimo objektas, yra eilinė mažos vertės korta, bet ne koks kozeris šiame tarptautinių reikalų lošime. Tie visi nuo 1992-I-5 iki VI-8 suregistruoti rusų nusižengimai yra paprasti, tarp tautiniame lygyje neverti Jeltsino kylančios žvaigždės temdymo. Tų pra- ir nusižengimų suregistruota daug, bet jie vis telpa eilinio skruzdėlyno psichologijos perspektyvoje. Tie nusižengimai yra tikri, arogantiškai vykdomi, bet jie skaudina ir baugina tik mus pačius.

Nusižengimų pavyzdžiai yra, štai, tokie. II-3, 13:55 val. karinių reikmenų ešelonas iš Kauno atvyko į Vievi... (-viskas, daugiau nieko neparašyta!) III-29 18:25 val. 100 automatais ir kulkosvaidžiais ginkluotų karių pastebėta Kazlų Rūdoje: IV-8 įvyko karinio pobūdžio incidentas Klaipėdoje; rusai buvo išstatę net tankus ir t.t.; susidūrimo nebuvo... IV-10 du rusų kariai Kaune, Daukanto gatvėje pardavinėjo civiliams šaudmenis; policija juos sulaikė.

Iš šios chronologijos yra aišku, kad rusai krašte savaivaliauja. Jie kartais laikosi Lietuvos valdžios reikalavimų, bet dažnai ne. Iš jų labai aišku, kad norima Lietuvą išprovokuoti, o išprovokavus, jau parodyti savo ir nagus ir dantis. Bandoma mūsų žmonių kantrybė. Yra ir eilinių kriminalinių incidentų. Tai tikras raudonųjų skruzdėlyno elgesys, nuo jų labai peršti odą, nuo jų galima pavojingai susirgti.

Jei tokias žinias aš skaityčiau apie Lenkiją, Gruziją ar kokią kitą valstybę, tai jos manęs labai neįaudintų. Kad negerai, tai aišku; bet ką, žmogau, darysi?... Čia ir glūdi mūsų tragedija: neturime priemonių svetimtaučius paveikti, iš to neįjautrumo Lietuvos reikalams išjudinti.

Taigi, tenka klausti, kas darytina? –Rusai gražioju greitai iš Lietuvos nesi-trauks. Rusai gražioju su Lietuva į derybas neina. Rusų kariuomenė Lietuvai yra pavojinga. Bendrai imant, laikas dirba rusų interesų naudai.

Vienas įmanomas ėjimas, tai būtų kreiptis į Jungtines Tautas (JT). Ne tik šiaip sau skųstis, bet konkrečiai prašyti, kad į Lietuvą, Latviją ir Estiją JT-os įvestų taiką saugojančius tarptau-

tinės kariuomenės dalinius, sakykime po kokius tris batalionus (1,500 karių) į kiek vieną šalį. Lietuva, Latvija ir Estija mielai turėtų sutikti užmokėti už tokių JT dalinių išlaikymą, aišku, pasilie kant teisę pasirinkti, kurių valstybių vyrai tame sąstate tarnaus. Matant, kas pasidarė Jugoslavijoje, kas vyks ta kai kuriose buv. sovietijos respublikose tarptautiniai taikos palaikymo daliniai šiandien pasaulyje skamba ir logiškai ir pateisinamai.

Yra dar vienas ėjimas, bandant rusus atvesti prie rimtų derybų stalo. Reikia skubiai grąžinti vakarinėje Europoje naudojamą geležinkelio standartą, kurio bėgių plotis skiriasi nuo sovietinio. Tokiu būdu Rusijos imperialistinis susisiekimas geležinkeliu su jų okupuotais Rytprūsiais bus nutrauktas. Tiesa, čia bus sutrukdytas susisiekimas su buvusią sovietiją, kas šiek tiek atsilieps krašto ekonomijai. Tačiau ši ekonomikos kaina yra tikrai verta norimo atsipalaidavimo nuo raudonojo skruzdėlyno grėsmės.

Yra ir trečias būdas, jis pačių lietuvių rankose. Būtų idealu, kad tie visi buvę komunistai ir jų pakeleiviai, kurie, pagal TREMTINĮ, teigia, kad rusų kariuomenė Lietuvoje kraštui yra naudinga, pralaimėtų sekančius rinkimus.

(1992-VI-29)

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro pasakutinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukrauta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: **DIRVA**
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

Naujas, NEBRANGUS

MAISTO siuntinys tik \$49 – mėsos gaminiai, cukrus, kava, aliejus, vaisiai ir kiti produktai.

Viso 22 svarai tik \$49.

Pats populiariausias **55 svarų** siuntinys iš įvairių produktų **tik \$85**. Vien tik **mėsos gaminių irgi \$85**.

Prie visų siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų. **TRANSPAK** firma taip pat parūpina butus, namus, automobilius ir traktorius.

TRANSPAK,

2638 W. 69th St.,

Chicago, IL 60629,

Tel.312-436-7772.

Skaitykit ir platinkit

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS
DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn., VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cts.
Prenumerata metams \$30.00, puslei metų \$17.00 • Atskiuro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtina išreikšti redakcijos nuomonę • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

NAUJAS AMERIKIEČIŲ- RUSŲ LAIKRAŠTIS

Antanas Dundzila

Visai netikėtai į rankas pateko angliškas, didelio formato, iliustruotas, spalvotas, keistokai pavadintas laikraštis, "We/Mbl". Pirmoji pavadinimo dalis yra angliškas įvardis "We" – lietuviškai tai būtų "Mes". Antroji dalis – jau rusiškas žodis. Spėju, kad jis irgi reiškia "Mes".

Tai bendromis amerikiečių – rusų pastangomis leidžiamas dvisavaitinis spaudo naujagimis. Mačiau septintąjį jo numerį, pažymėtą birželio 15-28 d. data. Prie antraštės išdidžiai skelbiama, kad tai pirmasis, nepriklausomas rusų – amerikiečių laikraštis. Teigiama, kad dabar jau nebeliko nei "jų" nei "mūsų": visi tapome "mes". Bent man, bent dar šiuo metu, tai dar per saldus teigimas.

Tokia spauda, ypač kol ji nauja ir skiriama dabartinės Rusijos reikalams, verta mūsų dėmesio. Reikia žiūrėti, kad joje nebūtų skelbiama Lietuvai, Latvijai ir Estijai nepalanki propaganda. Kol rusų kariuomenė Pabaltijo kraštuose, kol tuos kraštus provokuoja ir į derybas neina, buvusią sovietiją pasitikėti negalima.

Laikraštis yra didelio formato, 16 psl. apimties. Talpina daug spalvotų nuotraukų, antraštės sudėtos angliškai ir rusiškai. Temų apimtis labai įvairi. Rašoma apie politiką, Jeltsino kelionę į Ameriką, apie į sovietiją pabėgusią ir ten bandančią įsikurti amerikiečių šeimą. Amerikiečių spaudo pavyzdžiu patalpinti net keturi kolumnistų straipsniai, yra ištraukų iš DETROIT FREE PRESS, WASHINGTON POST, CHICAGO TRIBUNE vedamųjų. Rašoma apie pramonę ir finansus, apie mokslą, kompiuterius, filateliją, sveikatą ir t.t. Yra net vienas Ester Lauder kosmetikos skelbimas.

Laikraštis leidžiamas bendrosiomis Izvestia/

Hearst pastangomis. Kas yra "Izvestija", visas pasaulis žino. Dabar ši įmonė vadinasi "Izvestia Newspaper and Publishing House". Hearst Corporation yra Amerikoje žinoma laikraščių leidimo bendrovė, savo žydėjimo laikotarpiu leidusi net 18 laikraščių ir 9 žurnalus. Hearst'o laikraščiai nuo šimtmečio pradžios jau pagarsėjo savo iliustracijomis, rėkiančiu šriftu, masėms taikoma žurnalistika ir centais skaičiuojama kaina. Ši charakteristika jaučiasi ir paėmus į rankas "We/Mbl".

Iš matyto numerio neišku, ar panašus laikraštis leidžiamas ir Rusijoje, rusiškai. Manysčiau, kad taip. Angliškosios versijos metrike įrašyta, kad leidiniui vadovauja du direktoriai, L. J. Guittar ir rusiškai skambantis Igos Golembiovsky. Redakcijos kolektyvai sudaryti Washingtone ir Maskvoje. Abejose vietovėse yra ir rusiškų ir ne rusiškų pavardžių. Įrašytos net 8 rusiškos vertėjų pavardės. Žurnalo adresas duotas ir Washingtone ir Maskvoje. Prenumerata – \$13 už 13 numerių, kaina krautuvėse – \$1.25 už egz.

Iš vieno numerio sunku pasakyti, kurią dar bačką šis naujas "alus" plėš. Įdomu, ar šiam leidiniui bus rinka, ar jis išsilaikys. Temų įvairumu jis primena žymų bei gerai vertinamą CHRISTIAN SCIENCE MONITOR dienraštį.

Lietuviai, latviai ir estai į šį laikraštį turėtų kreipti dėmesį. Pvz., birželio 16 d. Rusijos ambasadoriui Washingtone Lietuvių Bendruomenės įteiktas raštas dėl rusų kariuomenės išvedimo labai tiktų šiam laikraščiui. Būtų įdomus bandymas, ar tokią medžiagą jie iš vis suviliotų talpinti. Čia paaiškėtų, ar leidinys bus tik rusų propagandos įrankis, ar jame bus galima tikėtis Amerikos spaudoje dažnai linksniuojama

Vilniuje gegužės 27 d. Lietuvos ir JAV tautininkų pirmininkai po pasitarimo. Iš kairės dr. Leonas Kriaučiūnas, Aldona Smetonienė, Irena Kriaučiūnienė ir Rimantas Smetona.

KODĖL SUSKILO LIETUVOS ŽURNALISTAI

Nuo praėjusių metų rašto žmonių gyvenimas Lietuvoje buvo nelengvas ir protarpiais audringas. Každieniam persitvarkymai ėjo rašytojų sąjungoje. Buvę aršiausi sotietininkai, socrealizmo skelbėjai ir kompartijos numylėtiniai dingo, nutilo, pasitraukė be didesnių viešų kautynių. Lietuvos rašytojų sąjunga organizacija liko ta pati, tik jai vadovauti ir iš dalies kultūros žurnalams redaguoti stojo žmonės, artimesni Lietuvos sąjūdžio kryptims, neabejotinai Lietuvos nepriklausomybės gynėjai.

Daug sunkesnės reformos buvo žurnalistų pasaulyje. Šioji profesija per dešimtmečius buvo paklusniai pajungta tarnauti kompartijai ir "šviesesniai tarybiniam rytojui". Vienas kitas dabar dingo iš spaudo puslapių, bet didžiuliu senųjų dar pasiliko. Tačiau vieningos žurnalistų organizacijos nepavyko išlaikyti. Neišvengiamai turėjo įvykti skilimas.

Mūsų gautomis žiniomis iš labai kvalifikuoto ir padėtį pažinusio šaltinio, Lietuvos žurnalistų organizacinis suskilimas turėjo tokias šaknis ir priežastis. Lietuvoje jau nuo 1957 metų veikė TSRS / "Tarybų Sąjungos" bendrosios žurnalistų sąjungos skyrius, kuriam vadovavo anuometiniai žymiausi sovietinės ideologijos šulai – G. Zimanas, A. Laurinčiukas, D. Šniukas. Atgimimo

ir išsilaisvinimo laikotarpyje nuo 1990 metų tokios sąjungos sovietinis skyrius neva atsisakė kompartijos parankinių vaidmens. Vadovais tačiau pasiliko tie patys komunistai, tik paviršutiniškai kiek prisitaikę prie nūdienos ir pasivadinę Lietuvos žurnalistais.

Bet kai dėl sunkėjančių Lietuvos ūkinio gyvenimo sąlygų periodinė spauda buvo kiek daugiau apmokestinama, tai dalies spaudo redaktoriai paskelbė streiką. Streiką ne prieš darbdavius, ne prieš leidėjus, o prieš Lietuvą. Streikui vadovavo žinomi bolševikai ar jiems dar giminingi redaktoriai D. Šniukas, V. Žeimantas, G. Vainauskas, V. Būtėnas ir anarchistas V. Tomkus. "Streikininkams" nenorėjo paklusti lietuviai žurnalistai jų buvo ujami, vadinami landsbergininkais, antidemokratais, fašistais ir pan.

Tokiomis aplinkybėmis skilimas tapo neišvengiamas. Gana gausiam tautiškai ir nepriklausomai nusiutekusių žurnalistų būriui ne tik pabodo, bet virto neįmanoma toliau šokti pagal buv. kompartijos dirigentų lazdele. Praėjusių metų gruodžio pabaigoje jie susibūrė ir atkūrė senąją lietuvišką žurnalistų organizaciją, ją pava-

dinę Lietuvos žurnalistų draugiją. Josios narių skaičius nuo to laiko vis daugėja. Lietuvių spauda ilgainiui turės išsivaduoti nuo bolševikinio žurnalizmo ir jo organizacijos atliekų.

Beje, nepamirština, kad pabūgę naujos organizacijos, bolševikiniai žurnalistai ėmė kelti triukšmą, kreipdamiesi net į tarptautines žurnalistų organizacijas ir užsienio spaudą, kad juos gelbėtų nuo daromų skriaudų ir kylančių pavojų Lietuvos demokratijai!.. Buvę ištikimi Zimano parankiniai staugo "panoro" eiti, kitaip sakant, vaidinti einantys kun. Tumo-Vaiždanto pėdomis. Buvo ne tik skaudu, bet ir nepakenčiama, kai kompartijos parankiniai pradėjo šitaip visa gertkle šaukti ir dargi kalbėti visų Lietuvos žurnalistų vardu.

Naujoji Lietuvos žurnalistų draugija, būdama dar nesudilusioje KGB talkininkų apsuptyje, pasiryžusi tvirtai stovėti tautinio ir profesinio sąžiningumo sargyboje. Ji nebijo grasinimų: jos tikslas ne pataikauti valdžiai; jai suprantamos opozicijos teisės ir pareigos, o svarbiausia – jai rūpi spaudo, žodžio, lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės laisvė.

Kai tam visi priausime, profesinis ir organizacinis Lietuvos žurnalistų skilimas pasibaigs. (re)

Tai dvisavaitinis Lietuvos tautininkų sąjungos laikraštis leidžiamas Lietuvoje, redaguojamas Balio Sriubos. VILTIS ieško paramos ir prenumeratorių JAV valstybėse

Prenumerata metams oro paštu 45 doleriai.
VILTIS galima užsisakyti pas Vaclovą Mažeiką
519 N. Halien Terr. Park Ridge, IL. 60068
Tel. 708-823-3607

mo žurnalistinio objektyvumo, etikos ir t.t.

Jei to "We/Mbl" puslapiuose pamatysime ką nors reikšmingesnio Lietuvai ateityje, apie tai informuosime ir DIRVOS skaitytojus. (1992-VI-1)

NEŽINOMO LIKIMO KELIAIS...

Juozas Prikockis

2

Vos grįžus mums į kambarą, atėjo kalėjimo valdininkas su vietos laikraščio ("Leningradskaja pravda") numeriu rankoje ir, pasilipęs ant narų, kad būtų visų girdimas, perskaitė užsienio reikalų komisaro Molotovo atsisaukimą į krašto gyventojus: prasidėjo karas.

Šioji žinia mus labai sujaudino ir nudžiugino, tačiau džiaugsmą reikėjo slėpti. Vis dėlto vienas iš mūsų (marjampolietis ūkininkas Kazys Ambraziejus) neišlaikė: vos valdininkas iš kameros išėjo, jis ėmė ploti ir iš džiaugsmo šaukti valio, visai pamiršęs, kur esąs. Tik geras kumščio smūgis Ambraziejų nuramino ir jausmus atšaldė. Toks nesivaldymas galėjo mus visus pražudyti arba – mažą mažiausia – grėsė dideliais nemalonumais.

Jau tą pačią dieną, kai sužinojome apie karo tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos pradžią, keli mūsų kameros vyrukai parašė pareiškimus kalėjimo administracijai, išreikšdami karštą norą būti priimami į raudonosios armijos eiles, kad galėtų mušti, anot jų išsireikšimo, nenekčiamą priešą. Berods, jie visi buvo žydų tautybės žmonės.

Aš nežinau, ar jų pareiškimai buvo patenkinti, tik manau, kad tokie žmonės mums, lietuviams, nebepajėgiantiems prasidėjusio karo akivaizdoje savo jausmų suvaldyti ir džiaugsmo paslėpti, – galėjo būti pavojingi. Todėl visiškai suprantama, kad mes Ambraziejaus pasiūlymą vadinome išsišokimu ir tą savo draugą griežtai sudraudėme.

Jau pat pirmąją dieną karas sukėlė naujų vilčių. Ne-reikia slėpti tiesos: mes jo laukėme, tvirtai tikėjome, kad karas mus išvaduos, nors iš tikrųjų mūsų būklė žymiai pablogėjo ir pavojus padidėjo. Kas pavojaus valandoj besiskaito su kalininiais, ir dar tokiais, kokiais mes buvome laikomi – pavojingais visuomenės tvarkai žmonėmis?

Šio karo istorija žino atsitikimų, kai kalininiai buvo žudomi masiškai. Tad ar galėjome būti tikri, kad vieną gražią dieną ir mes nebūsimė išžudyti? Ne, tokio tikrumo nebuvo. Štai toji aplinkybė, tas nežinojimas ir netikrumas mus ir slėgė. Karas užžiebė vilties žvaigždę, bet kartu pagimdė ir

nuolatinę baimę. Mes vy-limės ir bijojome, mūsų širdys virpėjo džiaugsmu ir nerimu. Tokia būklė žmogų be galo kankina.

Alkis, blogas poilsis ir fiziniai skausmai pasirodė besą menkniekiais prieš tas dvasines kančias. Į tą dvasinių kentėjimų vainiką py-nėsi dar netektos tėvynės ir artimųjų ilgesys. Mes juk dar nebuvome seni kalininiai, tebealsavome laisvo, gra-žaus, darbų ir džiaugsmų kupino gyvenimo oru, mes tebemitome netolimos pra-eities prisiminimais. Paga-liau, jautėmės esą dar paly-

ginti netoli nuo gimtosios šalies.

Visi sunkumai ir visi bai-sumai tebebuvo priešaky. Jau Leningrade būdami, pasijutome pasukę nežinomo likimo vieškeliais. Kur tie keliai galėjo mus nuvesti: į pražūtį ar į gyvenimą?

Jau kitos dienos rytą, birželio dvidešimt ketvirtą, mus iš Leningrado išvežė. Pro mažyčius uždaros mašinos langus, vežant mus iš kalėjimo į geležinkelio stotį, stengėmės bent kiek pamatyti miesto.

Prisimenu tik, kad važiom plačiu prospektu, Nevos krantu, ir buvo labai didelis žmonių judėjimas. Stoty mus vėl susodino į vagonus – ir Leningradui su-diev.

Atsidūrėme kely į Toli-muosius Rytus.

Kirove ir Novosibirske

Šio rašinio dėmai neleidi-žia plačiau atvaizduoti ma-no gyvenimo laikotarpio, trukusio maždaug penkeris metus. Tai visas antrojo pa-saulinio karo metas, praleis-tas toli nuo gimtojo krašto, giliame fronto užnugary, sunkiai dirbant, daug vargs-tant ir begaliniai ilgintis laisvės ir tėvynės bei arti-mųjų.

Tebus leista čionai pasi-tenkinti vos probėgom pa-lietus svarbesnius, ryškes-nius to laikotarpio gyveni-mo momentus, teisingiau sakant – chronologiškai pažymint įvykius, vienaip ar kitaip mane palietusius.

Jeigu sveikata ir gyveni-mo sąlygos leistų, aš labai norėčiau šio laikotarpio pa-vaizdavimui parašyti atskirą knygą, kuriai jau ir vardą tu-riu, būtent: "Benamiai paukščiai".

Mūsų, 1940 metų kali-nių, arba "pirmos laidos" ka-linių, eilės diena iš dienos retėja, o šiuo metu negalima viešai ką nors apie mūsų li-kimą skelbti. Antra vertus, neabejotina, kad mūsų gy-venimas yra glaudžiausiai susijęs su visos lietuvių tau-tos istorija, mes buvome tam tikra prasme aukomis, vargusiomis dėl savo tautos šviesesnės ateities. Todėl visa, kas bus parašyta apie

mūsų gyvenimą anapus ge-ležinės uždangos, šiaip ar taip liks medžiaga lietuvių tautos to meto istorijai pa-žinti.

O dabar prašyčiau malo-nų skaitytoją, palikus gražų-jį ir amžinai nerimstantį Le-ningradą, leistis su manim į tolimą ir sunkią kelionę per Sibirą į saulėtekio šalį.

Mane slėgia nemalonus jausmas, kad turiu tiek daug pasakoti apie save. Bet už-tat mane ramina įsitikini-mas, kad, pasakodamas apie save, aš pasakoju apie dau-gelio savo brolių lietuvių gyvenimą ir likimą. Atsi-mink, mielas skaitytojau, kad tame pasakojime nėra melo, o jei kartais apsilen-kiu su tiesa, tai ne dėl to, kad norėčiau tą gyvenimą pagražinti, padaryti nuosta-besnį, didvyriškesnį, o dėl paprasčiausio nesugebėjimo išreikšti raštu tai, ką mačiau ir išgyvenau. Juk nesu ra-šytojas, kuriam rašyti – tas pats, kas lakštingalai čiul-bėti.

Jei pažvelgtume į Rusi-jos žemėlapi, žemiau Lenin-grado pamatyume seną buv. gubernijos miestą Viatką (dabar Kirovas). Jis yra kaip tik prie kelio iš buv. imperijos sostinės į Sibirą. Šitoje stotyje mes ir buvo-me atkabinti. Joje, niekur iš

vagonų neišvaryti, išbuvo-me apie tris dienas. Paga-liau Šv. Petro ir Povilo die-ną mus nuvarė į miestą. Ėjome negrįsta, dulkėta gat-ve ligi seno kalėjimo, su sa-vim nešdamiesi savo maišus su daiktais ir keldami didžiū-lį dulkių debesį. Tačiau ste-bėtis mūsų "rikiute" galėjo nebent tas, kas nėra matęs kalinių. Kur kur, bet Sovietų Sąjungoj mes tikriausiai jau nė vieno žmogaus nebe-galėjome nustebinti, nebent kritome praeiviui į akį savo drabužiais ir apavu (mat, at-rodėme nepalyginti geriau už vietinius kalinius).

Kalėjimas senas, apleis-tas, nešvarus, su užkaltais langais, tačiau pilnas žmo-nių, tik ūžia, tarsi bičių avi-lys. Periėmimo procedūra visur ta pati: krata, pirtis, vėl krata ir išskirstymas po kameras (išimtis buvo pada-rytas tik Leningrade: ten ne-buvome pirty nei atvykę, nei išvykdami, tačiau kratų neišvengėme).

Iš Vilniaus mūsų buvo trylika: vienuolika lietuvių, Michelis Bergzonas ir vie-nas lenkas, kuris su mumis keliavo jau iš pat Marijam-polės. Ir Kirove visi trylika patekome į vieną kamerą. Kai kurie draugai juokauda-vo: esą, dvylika apaštalių ir judošių. Tačiau tai neatiti-ko tikrenybės, nes Michelis Bergzonas kaip išdavikas niekada neapasireiškė.

Gal reikėjo kelis žodžius pasakyti apie tą lenką, liki-mo atblokštą į mūsų kraštą ir vėl kaip skiedrą nusviestą į tolimas šalis. Jis vadinosi Andrium. Į mūsų kamerą Marijampolės kalėjime An-drius buvo atvestas 1940 metų rudenį, sulaikytas už Lietuvos – Vokietijos sie-nos peržengimą.

Į Rytprūsius jis pateko 1939 m. rudenį kaip karo belaisvis ir dirbo pas vieną ūkininką. Bet Andriui nusi-bodo, jis sugalvojo bėgti kur geriau. Lietuvoje jam tuojau buvo paskirta "valdiš-ka duona". Marijampolėje Andrius labai greit susidrau-gavo su lietuviiais ir ėmė mo-kytis mūsų kalbos. Jis tada pasirodė iš tikro malonus, draugiškas ir geras žmogus. Mūsų tarpe jis buvo kaip savas, kaip brolis. Andrius pradėjo tolintis nuo mūsų tik tada, kai susitiko su savo tautiečiais. Tai atsitiko jau 1941 m. rudenį Toliimuose Rytuose.

Andriaus pavyzdys mums ryškiai parodė, kaip branginami savo kalbos ir savo tautos žmonės svetimųjų tarpe. Iš Andriaus "lietu-vio" pasidarė Andrius len-kas, kai tik išgirdo savo gim-tąją kalbą ir susitiko su žmo-nėmis iš Lenkijos.

Kirove mes išbuvo-me li-gi rugpiūčio devynioliktos,

taigi apie du mėnesius. Tai buvo palyginti ramios ir vil-tingos dienos. Į jokių dar-bus mūsų nevarė, maitino palyginti patenkinamai (čia mes pabaigėme savo iš Ma-rijampolės atsigabentą mai-są), leisdavo pasivaikščioti. Būdami be darbo, stengda-vomės susidaryti sau gyve-nimo "programą": organi-zuodavome diskusijas įvai-riais klausimais, darydavo-me šachmatų turnyrus (vie-name iš tokių turnyrų Kos-tas Marcinkus laimėjo pir-mą, o aš antrą vietą), mokė-mės rusų kalbos.

Kameroje buvo apie aš-tuoniasdešimt žmonių (toje, kurioje mums teko ilgiau-siai gyventi; šiaip jau teko pabuvoti bent keleteje ka-merų, vienoje be galo ankš-tai, kai ant grindų atsigulti nebuvo galima, nes vienam žmogui teko maždaug pusė kvadratinio metro ploto), tačiau mes, lietuviai mažai su kitais bendravome, suda-rydami savo "atskirą respu-bliką" viename šone, žemu-tiniuose naruose. Taip buvo bent iš pradžių. Žinoma, iš-vengti santykių su kitais žmonėmis vienoje kameroje neįmanoma, juo labiau, kad tų svetimųjų tarpe buvo ir tikrai gerų, padorių, aukštos kultūros žmonių.

Artimiausi mano kaimy-nai Kirovo kalėjime buvo: agronomas Juozas Duoblys, mokytojas Povilas Daukas (panevežietis, susitikome Vilniuje, su juo man lem-ta buvo kartu išgyventi ilgiau-siai), majoras Jonas Briz-gys, vyskupo dėdė, Kostas Marcinkus (policijos valdi-ninkas S. Kalvarijoje, susi-pažinome dar Marijampolės kalėjime), Vytautas Velio-niškis (Marijampolės koope-ratyvo "Žagrė" buhalteris, susipažinome 1940 m. ru-denį kameroje Nr. 48), mo-kytojas Petras Skinderis (iš Raseinių apskrities, susi-pažinome Vilniaus Lukišky-jė). Kiti iš mūsų trylikos sa-vo vietas turėjo už "lietuviš-kos respublikos" ribų, tarp kitų ir geras mano draugas iš kameros Nr. 48 laikų – Michelis Bergzonas.

Kirovo dienos viltingos buvo todėl, kad tada dar tvirtai tikėjome, jog toliau Kirovo nuvažiuoti neberei-kės, nes būsimė išvaduoti. Koks galingas buvo mūsų tikėjimas išsivadavimu ir kokie mes buvome naivūs, matyti kad ir iš tų majoro Brizgio žodžių:

– Kodėl dabar negalėtų atskristi "Deruluft" lėktu-vas, mus, lietuvius, paimti ir išvežti namo?

Taip kalbėjo ne koks vai-kėzas, bet pagyvenęs žmo-gus, nežemo laipsnio kariš-kis, buvęs bataliono vadas.

(Bus daugiau)

BALTIA EXPRESS CO. LTD

INTERNATIONAL PARCEL SERVICE TO EASTERN EUROPE SUBSIDIARY OF AMBER GROUP
PRES. VIDMANTAS RAPŠYS

TIK 90 CENTŲ UŽ SV. VIRŠ 80 SV.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ SU PRISTATYMU Į NAMUS BE MUITO

TIK \$1.00 UŽ SV., JEI SIUNTINYS LENGVESNIS, KAIP 80 SV.

– SIŪSKITE VISKĄ: NAUJUS IR NAUDOTUS DRABUŽIUS, VAISTUS, MAISTĄ, RADJŲ APARATORĄ, BEI ASMENINIUS SIUNTINIUS
– MES ĮPAKUOJAME IR APDRAUDZIAME SIUNTINIUS
– PERVEDAME PINIGUS, PERSIUNČIAME DOKUMENTUS
– CHICAGOJE IR APYLINKĖSE PAIMAME SIUNTINIUS Į NAMŲ
– MINIMALI SIUNTINIO KAINA \$25.00

GALIMI EXPRESS CARGO SIUNTINIAI PER 20 DIENŲ

ATVEŽKITE ARBA SIŪSKITE UPS ADRESU:

3782 W. 79th St. CHICAGO, IL 60652

TEL. 1-800-SPARNAI (TOLL FREE) 1-800-772-7624

1-312-284-6449

KŪRYBA IR MOKSLAS

DIDYSIS LENKŲ POETAS GRĮŽTA Į LIETUVĄ

Vytautas Kubilius

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

1940 m. birželio 17 d. Č. Milošas sėdėjo Vilniaus literatų ir profesorų pamėgtoje Rudnickio kavinėje, kai pro šalį ėmė žlegėti sovietiniai tankai. Stovėdamas Katedros aikštėje, jis regėjo nepriklausomos Lietuvos žlugimą ir gailėjosi jos labiau negu pralaimėjusios Lenkijos (ji vis tiek prisikels), kaip vėliau prisipažino vienoje savo knygų. 1940 m. rudenį slapta perėjęs jau sovietų saugomą sieną, Č. Milošas ištraukė į rezistencinę veiklą Varšuvoje ir Krokuvoje. Šio laikotarpio jo eilėraščiai, sudėti į rinkinį "Išsigelbėjimas" (1945) alsavo tragišku kartėliu, kurį lietuvių poetas A. Nyka-Niniūnas taip nusakė: "Už miesto sienų stovi barbarai, ir mums, jo gyventojams, teegzistuoja vienas klausimas: kada jie ateis ir kada mes ir mūsų kultūra virsime legenda".

Po karo Č. Milošas siunčiamas į JAV ir Prancūziją diplomatiniam darbui. Laisva ir sąžininga asmenybė, atsidūrusi valdžios viršūnėlėse, negali susitaikyti su masinėmis represijomis "Laimėjusio socializmo" šalyje. "Rytų Europoje visada būna blogai... buvo žmogus ir po akimirkos jau nebėra žmogaus". 1951 m. Č. Milošas tapo emigrantu, pareiškęs, kad "santvarka mūsų šalyje pasikeitė be mūsų pritarimo". 1953 m. Paryžiuje su K. Jasperso įžanga išėjo jo knyga "Pavergtas protas" – atsisveikinimo su socializmo iliuzijomis, laisvos minties sukilimo prieš komunistinį totalitarizmą knyga, skaldžiusi unifikotą galvojimą Rytų Europoje,ėjusi iš rankų į rankas ir Lietuvoje. Panašaus turinio buvo ir kita knyga "Gimtoji Europa" (1959), kurioje poetas iškilo kaip plačių horizontų, gilios istorinės bei kultūrinės atminties mąstytojas, apimtas metafizinio nerimo ir skaudžios moralinės atsakomybės.

Romanas "Isos slėnis", parašytas 1955 m. Paryžiuje, išgarsino Lietuvos vardą literatūrinėje. Europoje su tokia pat poetine galia, kaip ir J. Bobrovskio "Lietuviški fortepijonai". Romanas išaugo iš poeto vaikystės atsiminimų, plazdėjusių ir jo

lyrikoje: "Vaikystės metų šalis! Ji visada paliks/ šventa ir tyra kaip pirmoji meilė". Puikūs Lietuvos miškų ir upių peizažai, dvelkiantys "šiaurės rūšiu". Fragmentiška istorinė panorama, slenkanti gilyn į praeitį (1863 m. sukilimas) ir fiksuojanti nepriklausomos Lietuvos valstybės likimą. Liaudies papročių, galvojimų, išvaizdavimų aprašymai, pilni spontaniško gyvastingumo ir primityvios mitologijos (rūko stulpas vejasi žmogų). Supratingas skirtingų kalbų, tautinių tradicijų, antagonistų elgsenų piešinys, švelniai ironizuojantis (eigulio žmona temoka ponui pasakyti: "Proša, proša užkasti"). Margas palvė įvairių socialinių ir psichologinių tipų eiseną, labai autentiškai matoma, kaip būna tik atsiminimuose, o kartu įjungta į filosofinių apmąstymų srovę – asmenybės maištas prieš savo ribas; kaltė ir jos išpirkimas; kodėl Dievas sutvėrė pasaulį, "kuriame tik mirtis, mirtis ir mirtis"; prieš Dievo veidą žvaigždės ir planetos tampa legvesnės negu kelio dulkės. Pagaliau įstabiai sustilizuota giesmė į Lietuvos deivę iš T. Narbuto "Istorijos": "Mažyte Liethua, brangioji laisve! Pasislėpei danguj – kurgi tavęs ieškoti? negi priglaus mus tikrai mirtis? Tegu žiūri, kur tik nori: pažvelgs į rytus, pažvelgs į vakarus – bėda, prievarta, priespauda. Triūsėjų prakaitas, plakamųjų kraujas užliejo didžiulę žemę. Mažyte Liethua, brangioji laisve, nusileisk iš dangaus, pasigailėk mūsų".

Šios giesmės pagrindinę mintį Č. Milošas pakartojo 1980 m. savo Nobelio premijos kalboje, primindamas Molotovo-Ribbentropo pakartą. Kita proga jis pasakė: "Baltų problema yra dešimt kartų svarbesnė kiekvienam šių dienų poetui negu stiliaus, metrikos ir metaforos reikalas".

1958 m. Č. Milošas persikėlė į JAV, pakviestas profesoriumi į Kalifornijos, o vėliau į Berklio universitetą. Suvokdamas save kaip lenkų rašytoją (bet anaipol ne lenkų diasporos), jis artimai bendravo su lietuvių išeivija, skelbdamas savo straips-

nus "Metmenų" žurnale. Jo rūpesčiu T. Venclova 1977 m. gavo Berklio universiteto kvietimą, padėjusi jam išvykti iš Tarybų Lietuvos.

Išaugusi iš Lietuvos žemės spalvų, jos būties socialinių ir psichologinių klotų, jos nepastovaus istorinio likimo, jos tautinių kultūrų įvairiasluoksnių mišinio, suėmusi katastrofišką ne tik Lenkijos, bet ir visos Rytų Europos situaciją, Č. Milošo kūryba darė stiprų grįžtamąjį poveikį pačiai Lietuvai. "Cz. Milosz yra vienas stipriausių lenkų jaunosios kartos poetų", – rašė 1939 m. "Naujoji Romuva". Katastrofiškas vidinės įtampos laukas, atsivėręs Vilniaus krašto lietuvių poetų A. Žukausko ir J. Kėkšto lyrikoje,

paženklintas Č. Milošo, o ir visos "Žagary" grupės sugestijomis. 1955 m. Buenos Aires išėjo jo lyrikos lietuviškų vertimų knyga, kurios jis nelaikė vertimu į svetimą kalbą – juk aš šią kalbą girdėjau aplink save vaikystėje". Jo eilėraščius yra vertę J. Kėkštas, H. Radauskas, J. Blekaitis, J. Grybauskas, A. Kalėda ir kt. Romanas "Isos slėnis", išleistas šiemet, – antroji jo knyga lietuvių kalba. Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaro vardas, suteiktas Č. Milošui, be abejonės, atidarys kelią grįžti į Lietuvą ir kitiems jos žymaus tėvynainio kūriniams.

Vytautas Kubilius
Lietuvos Aidas,
1992-05-24

VLADĄ BAKŪNĄ AMŽINYBĖN PALYDĖJUS

1992 m. liepos mėn. 1 d. po sunkios ligos amžinybėn iškeliavo taurus lietuvis Vladas Bakūnas, palikdamas dideliame nuliūdime savo mylimą žmoną Olga, sūnus Darius ir Kęstutį bei jų šeimas ir gimines.

Vladas Bakūnas gimė 1908 m. rugsėjo mėn. 3 d. Šakių aps. Lukšiuose. Mokėsi Lukšiuose, Šakiuose, Vilkaviškyje ir Klaipėdoje.

Pradėjo dirbti 1927 m. raštvedžiu Klaipėdos krašto Šaulių Rinktinės štabe. 1935 m. valdininku Klaipėdos krašto Gubernatūroje. 1939 – 1940 m. sekretorium Lietuvos Generalinio Konsulato Klaipėdoje.

Gyvendamas Klaipėdoje bendradarbiavo laikraštyje LIETUVOS KELEIVIS. Plačiai rašė iš karių ir šaulių gyvenimo į KARIO ir TRIMITO žurnalus. Taip pat aktyviai reiškėsi Lietuvos oficioze LIETUVOS AIDE ir ELTOS telegramų agentūroje su pranešimais biuleteniuose.

Klaipėdoje, pastačius naują radio stotį, nuo pat pirmos transliacijų dienos vedė Lietuvos Jūrininkų valandėlę.

Būdamas didelis jūrininkystės mėgėjas priklausė Lietuvos Jūrininkų Sąjun-

gai. Jam buvo pavesta redaguoti Lietuvos Jūrininkų Sąjungos žurnalas JŪRA. Šiam darbui jis ištikimai vadovavo iki 1939 metų kovo 23 dienos, kai vokiečiai okupavo Klaipėdos kraštą.

Rusams okupavus Lietuvą ir prasidėjus II pasauliniam karui Vladas Bakūnas šeimai teko palikti savąjį kraštą ir trauktis į vakarus nežinomam tremties gyvenimui.

Būnant Vokietijoje tremtinių lageriuose aktyviai reikėsi lietuviškoje veikloje. Dirbo UNRRA ir IRO tarnautoju.

1949 metais Vladas ir Olga Bakūnai, sūnus Darius ir Kęstutis, emigravo į Ameriką. Atvykę į Los Angeles miestą aktyviai įsijungė į lietuvišką veiklą. Vladas Bakūnas dalyvavo daugelyje organizacijų: Lietuvių Bendruomenėje, Mažosios Lietuvos Bičiulių Klube, Radio Valandėlėje, kurioje dirbo labai pasišventusiai. Tačiau daugiausia darbo ir pasišventimo skyrė lietuviškai spaudai. Būdamas žurnalistas aktyviai reiškėsi NAUJIE-NOSE, LIETUVIŲ BALSE, DIRVOJE ir Los Angeles vietinėje spaudoje LIETUVIAI VAKARUOSE bei žurnale LIETUVIŲ DIENOS.

Los Angeles lietuviškoji visuomenė liūdi netekusi gero ir įdomaus žurnalisto bei visų mėgiamo gero Radio valandėlių programų vedėjo.

Tegul Aukščiausias suteikia jam Amžiną ramybę.

Pagal velionio testamentą pareikštą norą jo kūnas buvo sudegintas, o pelenai išbarstyti jūroje.

Antanas Mažeika

"TORVIL" LTD.

At the same time we would like to inform you of our new catalogue TORVIL 92' You pay only \$1.20 per Kg or \$0.50 per Lb. to send a parcel to your country.*

SELF PACKED PARCELS (AIR OR BOAT)
THE MOST ATTRACTIVE LOW PRICES
\$1.80 Lb.
Plus service charge

- Food • SWEETS • CIGARETTES • LIQUORS
- CLOTHING • SHOES • BEDDING • BICYCLES
- HARDWARE & APPLIANCES • KITCHEN SUPPLIES
- TOYS & STATIONERY • POTS & PLATES
- AGRICULTURAL EQUIPMENT & PARTS
- TIRES • CARPETS & FLOOR COVERINGS

CALL TOLL FREE CANADA 1-800-661-0210
U.S.A. 1-800-972-9284 or 1-800-932-7995

CANADA

Head Office: 63 Galaxy Blvd., Unit #7, Rexdale, Ontario M9W 5P1

Branch: 404 Roncevalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9

U.S.A.

Head Office: 2136 West Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622

Branch: R&R INTERPOSTMIR 1055 Broadway, Buffalo, N.Y. 14212.

Tel.: (416) 798-3320 Fax: (416) 798-3321

Tel.: (416) 534-3860 Fax: (416) 534-3910

Tel.: (312) 278-5258 Fax: (312) 278-0875

Tel/F: x (716) 894-9880

* This offer is valid for the catalogue orders only. Please note that this price is already included in the prices of the items.

AGRARINEI REFORMAI ISIBĖGĖJANT

Lietuvos Aukščiausios Tarybos deputatas
Doc. Mečislovas Treinys

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Atstovavimą agrarinės reformos variantą propaguoja Lietuvos žemės savininkų sąjunga, Lietuvos konsultacinis seimas ir kai kurie kiti radikalūs judėjimai. Atstatymo – restitucijos tikslas – visiškai atstatyti nuosavybės santykius, buvusius iki Lietuvos sovietizacijos 1940 metais. Griežtai pasisakoma prieš neprievartinę žemės fondo sudarymą apie miestus ir gyvenvietes, siūloma panaikinti mokomuosius, eksperimentinius ir kitus valstybinius ūkius, nes jų naudojama žemė negalės būti grąžinama savininkams toje pačioje vietoje. Bendriausia restitucijos šalininkų idėja – minimalus valstybės kišimasis į žemės santykius, kuriuos senieji ir potencialūs naujieji savininkai išspręs patys.

Lietuvos Sąjūdis, Lietuvos Ūkininkų Sąjunga bei dalis nuosaikiųjų partijų bei judėjimų (jų tarpe ir Lietuvos Tautininkų Sąjunga) pripažįsta daugiau ar mažiau apribotą atstatymą, kuris siekia išlaikyti morališkai ir ekonomiškai pagrįstą pusiausvyrą tarp žemės grąžinimo buvusiems savininkams ir suteikimo naujesiems, kitaip tariant, siekia įgyvendinti principą "Restitucija – per agrarinę reformą", tačiau nesiūlo viena kitos pakeisti. Šių jėgų siūlomas santykio "restitucija – reforma" spektras ganėtinai platus ir kintantis.

Šių minėtų visuomeninių jėgų įtakos lauke formavosi ir Lietuvos respublikos Aukščiausiosios tarybos priimtų agrarinės reformos įstatymų nuostatos, kurių atskiri straipsniai nukrypavo nuo politinių jėgų pusiausvyros, pagrįstos "centrinės ašies" tiek į kairę – "nulinio" varianto link, tiek į dešinę – restitucijos link, tačiau niekada neįgaudavo kraštutinių reikšmių. Dėl to, priimtieji agrarinės reformos įstatymai daugmaž išreiškia Lietuvoje gyvenančių ir skirtingus interesus deklaruojančių grupių (esamų ir būsimų ūkininkų, bendrovininkų, sklypininkų (2-3 ha sklypų naudotojų), taip pat negrįžtančių ūkininkauti žemės savininkų) interesų pusiausvyrą proporcingo patenkinimo principu.

Pusiausvyros paieškų kelias, sprendžiant agrarinės reformos uždavinius, Lietuvoje išbandytas jau ne šian-

dien. Dėl to galime pasakyti, kad dabartinis Žemės reformos įstatymas artimas Lietuvos Respublikos Steigiamojo seimo 1922 metais priimto analogiško įstatymo nuostatom, kurios taip pat buvo kompromisinės (tai laidavo ir tuometinės žemės reformos ideologų – krikščionių demokratų veikėjo prel. M. Krupavičiaus ir valstiečių liaudininkų idėjoms artimo A. Rimkos tarpusavio sutarimas).

Vertinant praktikos požiūriu, agrarinės reformos teisiniai aktai tarp pretendentų į būsimuosius ūkininkus, palankesnes sąlygas sudaro kaime gyvenantiems ir ten dirbantiems asmenims. Atgaudami paveldėtą ar iš kitur "persikeltą" žemės sklypą, jie kartu pasinaudoja ir teise į ūkio turto dalį, kas jiems leis lengviau įsikurti. Šią teisę jie išsaugos ir neribotą laiką ateityje, jeigu su atgauta žeme ir turto dalimi įstos į vienokią ar kitokią žemės ūkio bendrovę, iš kurios vėliau galės išstoti, atsiimdami žemę ir jiems tenkančią turto dalį. Tuo tarpu grįžtantys ūkininkauti iš miestų, šių pranašumų neturi, todėl rizikuoja atgautąją žemę prarasti (jei atgautoji žemė vienerius metus nepradedama dirbti, ji gali būti grąžinama į valstybinį žemės fondą). Kad šitokių nemalonių situacijų būtų kuo mažiau, ūkininkų ūkių kūrimąsi valstybė šiek tiek reguliuoja.

1992 metų pavasarį žemė buvo suteikiama tik tiems savininkams, kurie turi kokią nors materialinę bazę: pastatų, technikos, gyvulių ir pan. Tokių ūkininkų atsirado per tūkstančius (pusė jų žemę gavo nuosavybės teise, o kiti, kol nesutvarkė nuosavybės dokumentų, gavo žemės nuomos teisę).

Prasidėjus pavasario darbams, žemės skyrimas laikinai sustabdytas, tačiau bus tęsiamas šį rudenį ir vėliau ateityje, jeigu ūkininkauti panorės žemės ūkio bendrovių nariai ar kiti asmenys, šiuo metu žemę palikę valstybiniame žemės fonde.

1992 metų pirmajame pusmetyje baigsis ir žemės ūkio įmonių turto privatizavimo pirmasis etapas. Dauguma buvusių kolūkiečių, neišėjusių savarankiškai ūkininkauti, tapo žemės ūkio bendrovių pajininkais. Buvę ūkiai suskildę vidutiniškai į 3 bendroves (kai kurie – į

10-15 ir daugiau bendrovių), nors nemaža buvusių ūkių persitvarkė tik į vieną bendrovę. Beveik vien ūkininkais tapo tik Šilalės rajono žemdirbiai. (Visumoje, didžiausią aktyvumą atkuriant ūkininkų ūkius rodė kaip tik žemaičiai).

KĄ PARODĖ PIRMOSIOS AGRARINĖS REFORMOS PAMOKOS?

Pirmiausia, buvo sugriautas kairiųjų platintas mitas, kad Lietuvoje niekas nebe norės ūkininkauti. Tačiau veržimasis kurti ūkininkų ūkį, sukėlė ir kai kurias nepageidautinas tendencijas, ypač ūkių skaldymąsi. Dabartinis vidutinis atkuriamo ūkio dydis 10-11 ha. Šią tendenciją palaiko ir menka atsikuriančių ūkininkų materialinė bazė, ypač žemės ūkio technikos stoka. Visa tai rodo, kad atsikuriančių ūkininkų ateityje laukia ūkių stambinimo rūpesčiai. Ekonominėmis priemonėmis ūkius stambinti Vyriausybė skatina jau dabar: Lengvatiniai kreditai skiriami tik per 15 ha dydžio ūkiams.

Priešinga tendencija su žemės ūkio bendrovėmis. Didelė jų dalis pasiliko per daug stambios, nesusiskaldžiusios į gajus ūkinius vienetus, todėl perspektyvoje jų laukia tolesnės žemės ir turto dalybos. Be to, turto privatizavimas parodė, kad apie 1/3 turto liko neprivatizuota, dėl to Parlamentas Vyriausybei pavedė parengti šių įmonių privatizavimo antrojo etapo tvarką ir sąlygas.

Savaime aišku, ūkininkaujant teks atsižvelgti į pakitusią rinkos konjunktūrą, nuolatos brangstančią energiją, įvežamų į Lietuvą pašarinių grūdų sumažėjimą, kintančias kainas, papildomos technikos poreikį ir daugelį kitų veiksnių, kurie skatins keisti ūkių gamybos kryptį, būtinybę ugdyti laisvosios kooperacijos daigus.

Agrarinės reformos spar-

ta bei šio proceso pabaiga norminiais aktais neregamentuojama. Visa tai reguliuos žmonių apsisprendimas, taip pat valstybės materialinės ir finansinės pagalbos poreikiniams ūkio struktūroms galimybės. Ma nome, kad ateityje žemės nuosavybės pasikeitimus vis labiau reguliuos nebe agrarinės reformos įstatymai, bet rinka.

Viena aišku, kad Lietuvos kaimas ne tik veidu pasuko privataus ūkio link, bet jau ir žengė žingsnį keliu, nuo kurio prieš 50 metų mus nuginė svetimųjų prievarta.

(Pabaiga)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LIETUVOS MIESTŲ TELEFONŲ KODAI

(Sukti 011 + 7 + čia esantį miesto kodą + asmens telefono nr.)

Naujoji Akmenė ...	01295	Panevėžys	01254
Alytus	01235	Pasvalys	01271
Anykščiai	01251	Plungė	01218
Birštonas	01210	Prienai	01249
Biržai	01220	Radviliškis	01292
Druskininkai	01233	Rasainiai	01228
Elektrėnai	01237	Rokiškis	01278
Gargždai	01240	Skudodas	01216
Ignalina	01229	Sniečkus	01266
Jonava	01219	Šakiai	01247
Joniškis	01296	Šalčininkai	01250
Jurbarkas	01248	Šiauliai	01214
Kaišiadorys	01256	Šilalė	01269
Kaunas	0127	Šilutė	01241
Kelmė	01297	Širvintos	01232
Vilnius	0122	Švenčionys	01217
Kėdainiai	01257	Tauragė	01246
Klaipėda	01261	Telšiai	01294
Kretinga	01258	Trakai	01238
Kupiškis	01231	Ukmergė	01211
Lazdijai	01268	Utena	01239
Marijampolė	01243	Varėna	01260
Mažeikiai	01293	Vilkaviškis	01242
Molėtai	01230	Vilnius	0122
Nida	01259	Zarasai	01270
Pakruojis	01291		
Palanga	01236		

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE
FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

ISPŪDINGA TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Bronius Juodelis

Devintoji išeivijos lietuvių tautinių šokių šventė š.m. liepos 5 dieną Rosemont Horizon paviljone buvo viena iš geriausių išeivijoje surengtų tautinių šokių švenčių. Suvažiavę, suskridę 53 šokėjų grupės su 2,200 narių iš JAV, Kanados, Vokietijos, Argentinos, Brazilijos ir Klaipėdos konservatorijos "Vetrungės" šokėjai – profesionalai, kurie šokio meistriškumu išsiskyrė iš kitų šokėjų, virš 8,000 žiūrovų miniai pateikė labai margą, sklandžiai atliktą tautinių šokių programą.

ŠOKIO SŪKURY – LIETUVA ŠIRDY!

Šventės pranešėjams A. Žmuidzinaitei ir E. Tuskeiniui pradėjus šventę su garbės svečiu: Lietuvos respublikos premjeru G. Vagnoriu mi, kultūros ir švietimo ministru D. Kuoliu, gen. konsulu V. Kleiza, vysk. P. Baltakiu, vysk. H. Dumpiu, PLB pirm. dr. Vyt. Bieliausku, naujai išrinktu PLB pirm. Br. Nainiu, Kanados LB pirm. G. Petrauskiene ir JAV LB pirm. Vyt. Maciūnu įvedimu į šventės tribūną, suskambėjo okestro maršai ir buvo įneštos JAV, Kanados, Argentinos, Vokietijos ir Lietuvos vėliavos. Gaila, kad nebuvo Brazilijos vėliavos. Sekė šokėjų paradas, visus vedant šventės programos vadovei Daliai Dzikienei. Žygiavo mokių, studentų ir veteranų grupės su plakatais iš 25 lietuvių kolonijų JAV, iš 3 lietuvių kolonijų Kanadoje, iš dviejų Argentinoje, Brazilijoje ir mūsų nepriklausomos Lietuvos reprezentantai "Vėtrungė" iš Klaipėdos konservatorijos. Lietuvos reprezentantams perdavus šios šventės rengėjams Lietuvos simbolį – specialią juostą, suskambėjo JAV, Kanados ir Lietuvos himnai ir salę sudrebino visų šokėjų sušuktas šventės šūkis. Atrodė, kad ši šventė vyko ne JAV Chicagos priemiestyje Rosemont Horizon, bet Vilniuje, Gedimino kalno papėdėje. Garbės svečių tribūnoje nesimatė nė vieno kviesto JAV pareigūno. Buvo tik jų sveikinimai, proklamacijos raštu.

Šventę atidarė jos rengimo komiteto pirmininkas dr. Petras Kisieličius. Šventę Lietuvos vardu sveikino premjeras Gediminas Vagnorius, JAV LB pirm. Vyt. Maciūnui ji pristatant šventės dalyviams, šventės atidarymo, parado ceremoni-

jos tęsėsi 1 valandą ir dvi minutes. Viskas vyko labai sklandžiai, efektingai, per trumpesnę laikotarpį, negu kitose šventėse.

ŠOKIŲ SŪKURIAI

Šventė prasidėjo punktualiai. Šokių programa truko dvi valandas su 20 minučių pertrauka. Šokių formacijos sklandžiai sekė viena kitą. Gyvataras, Dobilėlis, Rugučiai, Vėdaras, Blezdinėlė, Rugeliai, Karklai, Kubilas ir Malūnas. Antroje dalyje atspindėjo užbaigtųjų šokių sūkuriai, nes tėvynė vėl laisva, žengia nepriklausomo gyvenimo keliu. Ją pradėjo lituanistinių mokyklų šokėjai. Sukosi Šeiniš, Grybs, grybs, Nori miego. Sekė suaugusių grupės, su Juodbėreliu, Per girią girelę, Dzūkų polka, Čigonėliu, Šapnagių polka, Uolinderis, Pradės aušrelė aušti, Patrepsėlis, Suktinis ir finale – Brangiausios spalvos. Šiame šokyje, choreografijoje su raudonomis, žaliomis, geltonomis vėliavėlėmis, su šokėjų "bangavimais", su išpūdinga muz. Dariaus Polikailio Brangiausių spalvų – Lietuvos trispalvės melodijų orkestracija, giliais K. Vasiliausko žodžiais ir muzika, su galinga orkestro ir jungtinio choro palyda šventės programa buvo triumfališkai užbaigta.

Šventės uždarymo ceremonijose pirm. dr. P. Kisieliui rengėjų komiteto vardu padėkojus visiems šventės darbuotojams, visiems šokėjams, žiūrovams iš taip toli suvažiavusiems, pagrindiniai šventės suruošimo vadovai dr. P. Kisieličius, D. Dzikienė, D. Polikaitis, B. Jasaitienė buvo iškviesti į tribūną ir apdovanoti gėlėmis.

Išnešus vėliavas, sekė maršai ir išpūdingas šokėjų grupių išėjimas. Likusi tuščia devintos išeivijos lietuvių tautinių šokių šventės salė paliko nostalgiją širdyje gal daugumai šventės dalyvių, kad taip greit pralėkė didinga šventės programa, kurios paruošimas truko vi-

leškom jaunesnės lietuviškos moters prižiūrėti mūsų 8 metų ir 8 mėn. amžiaus mergaites.

Gyvenam Los Angeles užmiestyje ir dirbam ilgas valandas savo įmonėje. Ieškom darbščios, tvarkingos moters kuri gali pradėti darbą rugpjūčio pirmą savaitę. Mokam \$100 į savaitę su išlaikymu (kambarys ir maistas). Prašau rašyti arba skambinti: Vilija Vinis, 261 Industry Way Upland, CA 91786 1(714) 920 0373 darbo 1(619) 868 4882 namų

sus metus. Kad taip ilgai reikės laukti dešimtosios išeivijos tautinių šokių šventės. Jei ši šventė sutraukė jaunimo šokėjų rekordinių skaičių išeivijoje, net nedaulyvaujant Anglijai, Australijai ir kitų kraštų lietuvių šokėjų grupėms, kurios dalyvavo ankstyvesnėse išeivijos lietuvių tautinių šokių šventėse, tai dešimtoji išeivijos lietuvių tautinių šokių šventė po keturių metų bus taip pat gausi ir didinga, jei Lietuvių Tautinių šokių Institutas, jo valdyba, jo šokėjų grupės atliks savo pareigas su tokia meile ir pasišventimu, su kuriuo dirbo šiai šventei.

Jaunas šios šventės muzikinis vadovas Darius Polikaitis visus nustebino savo sugebėjimais, paruošiant šventei muziką, su padėjėjais paruošiant jungtinį chorą, surenkant apie 40 tinkamų muzikantų orkestrą, kurio melodijų ryškumas, takto tikrumas ir dainos palyda dvigubai aukščiau kėlė šokėjų kojas šokio sūkuryje. Mažokas salės grindų plotas neleido pilnai išryškinti kai kuriuos šokius, tačiau gabi ir tvirta progarmos vadovės D. Dzikienės ranka, su padėjėjų talka, ir šias kliūtis nugalėjo.

Prie šventės pasisiekimo prisidėjo meistriškai Danutės Bindokienės paruošta šventės programa. Šio 180 puslapių leidinio platinimui šventėje gerokai trukdė nepalankios Rosemont Horizon sąlygos. Visam šventės rengimo komitetui racionaliai tvarkant išlaidas, atrodo, kad finansinių nuostolių nebūtu. Tautinių šokių mokytojai buvo pagerbti Jaunimo centre.

POKYLIAI IR ŠVENTĖS PASILINKSMINIMAI

Šventės šokėjams ir jaunimui Jaunimo centre šeštadienio vakare suruoštas susipažinimo vakaras praėjo labai kultūringai, be jokių jaunimo "šposų", ar vandalizmo, ko yra buvę kitose šventėse. Nebuvo jokių skundų iš viešbučių vadovų, kur buvo apsistoję šokėjai. Šių eilučių autoriui su pasigėrėjimu teko stebėti jaunimo banketą, po šventės, puošniose Hayatt Regency patalpose. Visi buvo puošniai apsirengę, visų elgesys buvo mandagus ir korektiškas. Neteko pastebėti triukšmaujančių ar girtų, nors gėrimų pardavimo kontrolė buvo menka. Tenka konstatuoti, kad mūsų jaunimo elgesys šioje šventėje buvo geriausias iš visų buvusių švenčių. Šie nuopelnai, be paties jaunimo, priklauso ir susipažinimo vakaro vadovui Jonui Čionkui su padėjėjais, Lidijai Rasutienei su padėjėjais ir jų pa-

Vaidas iš Vilties ir Gedulo dienos minėjimo Biržuose birželio 13 d. vakare. V. Kapočiaus nuotr.

KĄ MINISTERIS PIRMININKAS VEIKĖ WASHINGTONE

(Atkelta iš 1 psl.)

Vilniuje, atspindintis esamas galimybes abiejų šalių santykiuose. Viceprezidentas išreiškė asmeninį draugiškumą Lietuvos žmonėms bei norą matyti stiprėjančią Lietuvos valstybę.

Atsakomojoje kalboje Lietuvos Ministras pirmininkas padėkojo viceprezidentui už jo pastangas, igalinsias šio susitarimo pasirašymą, pažymėdamas, kad visi jų ankstesni susitikimai buvo labai rezultatyvūs. Ministras pirmininkas pabrėžė, jog Lietuva sieksianti tapti patikimu partneriu, ir, kad, ilgainiui, šis susitarimas tapsiančias abipusiai naudingas. Ministras pirmininkas išreiškė viltį, kad ateityje, pasirašius dar keletą susitarimų, bus pilnai atstatyti

naudotai gausėnei "security" apsaugai.

Suaugusių pokylio antroje Hayatt – Regency salėje pasisiekimas buvo rekordinis. Jam vadovavo patyrusi balių rengėja Marija Remienė. Visos pokylio vietos buvo išparduotos ir jų net pritrūko. Pokylis praėjo labai pakilioje nuotaikoje, kurios nesutrukdė kelios trumpos svečių kalbos.

Sklandžiai praėjo ir garbės svečių priėmimas prieš pat šventės programą. Jam su komisija sėkmingai vadovavo Angelė Kamienė

Antrojo Pasaulinio karo nutraukti tarpvalstybiniai santykiai.

Ceremonijai užsibaigus, G. Vagnorius išvyko į Valstybės departamentą, kur buvo pasirašyti Lietuvos įstojimo į Pasaulinį banką dokumentai. Po to Lietuvos delegacija sugrįžo į Pasaulinį banką, kur tęsėsi anksčiau pradėtos diskusijos dėl paskolų teikimo Lietuvos infrastruktūrai paremti.

Po to Lietuvos delegacija nuvyko į Tarptautinį valiutos fondą (TVF), kur jos laukė TVF Sekretorius Leo van Houtven bei įvairių sričių ekspertai. Su jais plačiai aptarti įvairūs ekonominiai klausimai ir eventuali Fondo pagalba Lietuvai.

Iš TVF ministras pirmininkas išvyko atgal į Lietuvą.

IŠKILMINGAI
PAGERBTAS KARALIUS
MINDAUGAS

Šiais metais Medininkuose, kur stovi paminklinis akmuo karaliui Mindaugui, buvo didžiulės iškilmės, dalyvaujant Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui V. Landsbergiui.

Kadangi Mindaugo karūnavimo diena Lietuvoje paskelbta valstybine švente, tai šventė iškilingai švęsta visoje Lietuvoje. Tai buvo 739 metų karūnavimo sukaktis.

Vieni pavargsta, kiti ateina

IR MES, OMAHOS LIETUVIAI, TEBEDIRBAM KĄ GALIM

J. Povilaitienė

Senai žinoma, kad Omaha, Nebraska gyvena, dirba ir kultūrinę veiklą reiškiasi nedidelis lietuvių telkinys. Tai narių skaičiumi negausi bendruomenė, atliekanti nemažus tautinės kultūros ir lietuviškos šalpos darbus.

Dėl vis mažėjančio žmonių skaičiaus, jau eilę metų sunku sudaryti LB valdybą. Brandaus amžiaus asmenys jau gerokai pavargo, o tie, kurie galėtų tas pareigas eiti, kategoriškai atsisako. Matyt, jau atsibobo aukotis visuomenės labui, o gal pribijo ir kritikos, kuri čia, gana duosniai dalinama.

Nežiūrint sunkumų, š.m. gegužės mėn. neįtikėtinai gerai išsprendė naujos valdybos sudarymas. Dabartinę valdybą sudaro, jaunesnės kartos akademikai. Nors neturi jie didesnio patyrimo bendruomeninėje veikloje, tačiau jų noras dirbti yra nuoširdus. Patirtis atsiranda bedirbant. Visuomenė juos sveikina ir visados pasiruošusi padėti, jeigu tik bet kokia pagalba bus reikalinga.

I naują valdybą įeina: Dr. Gediminas Murauskas, Nijolė Sudavičiūtė (Mac Callum), Aušrelė Sakalaitė, Algirdas Mackevičius, Angelika Sičiūnaitė ir Eugenijus Radžiūnas. Valdyba gegužės 14 d. tvarkingai pravedė balsavimą, dėl išvedimo okupacinės kariuomenės iš Lietuvos. Taip pat Lincolne, Nebr. sostinėje, kartu su latviais ir estais suruošė baisiųjų birželių išvežimų minėjimą.

Valdyba išleido ir informacinį biuletinį "Balsas", kuriame trumpai apibudinta vienetų veikla. Priedo pridėta su gaidomis Lietuvos

himnas ir daina, "Grišim, grišim", anglų kalboje, nes jau atsiranda ir nemokančių lietuviškai. Taigi, gera akademikų darbo pradžia ir nėra abejonės, kad bus sekminga.

MOTERŲ VEIKLA

Nedidelis skaičiumi, bet darbštus Moterų klubas pasižymi savo duosnumu. Moka jos suruošti gerus blynų pusryčius, loterijas ir suvestų daiktų išpardavimą. Užtai, per eilę metų klubas išdalino tūkstančius dol. iš-eivijos lietuvių reikalams. O dabar, duosniai tiesia ranką lietuvių šalpai tėvynėje. Atiduotas tūkstantis ir Lietuvos ambasadai. Visuomenė jų darbus remia.

"AUŠRA"

Judri, vis pilna jaunystės tautinių šokių grupė "Aušra", jau daug metų šoka. Aušroje susidarė ir veteranų šokėjų grupė. Neatsilieka nuo šokėjų ir dainuojantis choras "Rambynas". Tie du, darbštūs kultūriniai vienetai yra Omahos lietuvių turtas. Be jų, būtų gili tuštuma.

SKAUTAI

Prieš kaupą metų parapijos patalpose, sucigose, klebėjo ir šokinėjo uniformuotas skautiškas jaunimas. Be liko tik perisiminimai. Tačiau, Neries ir Vinco Kudirkos vardo vietininkija, dar gana gyvastinga ir budri. Prieauglio nėra. Mišrių šeimų tėvams ir vaikams lietuviškas skautavimas neįdomus. Nežiūrint neigiamybės, vis tik reikia džiaugtis, nes Omahoje yra nemažai subrendusių skautų, turėjusių įvairių pareigų ankstyvesnėje skautų veikloje. Visi vyr. skautai ir skautės yra pavyzdiniai darbštus

Laimutė Antanėlienė prie Kryžiaus, kuris labai puošia visą namų aplinką.

mūsiškoje veikloje. Jie prašomi ir nepaprašomi visados padeda, jeigu pagalba reikalinga. Visuomenė tai įvertina ir džiaugiasi turėdama ilgų metų skautiškos veiklos palikimą.

MOTINOS DIENA

Pagal įsigalėjusią tradiciją, skautai-tės, gegužės 10 d. surengė motinų pagerbimą. Buvo graži programėlė – dainos ir vaišės.

V.s. Gražina Reškevičienė, paruošė programėlę su mažiausiais ir jauniausiais "Aušros" šokėjais. Gražina motiniškai globoja mažuosius šokėjus. Vaikučiai nemoka lietuviškai, bet Gražina žino, kad jie būdami grupėje, dalyvaus ir tautinių šokių šventėje ir bus laimingi, o gal ir labai džiaugsis, kad priklauso lietuviams. Metams bėgant ateis jų eilė pakeisti vyresnius.

V.s. Irena Leleikienė, tvarkė minėjimo eigą. Pasveikino, pakalbėjo apie motinos meilę vaikui. Prisiminė ir savo mirusią ma-

mą. Irena prašė, kad ir svečiai ką papasakotų apie savo motinas. Buvo jautrių pasisakymų.

Šokėjai svečiams pašoko tris šokius: "Šeinius", "Grybs, grybs, baravyks" ir "Noriu miego". Po programėlės vietininkė Irena uždainavo dainą ir visi jai pritarė. Užbaigus dainas buvo vaišės. Skautės – Gražina ir Irena atliko gražų darbėlį.

JONINIŲ LAUŽAS

Birželio 27 d. Pony Creek parke, Iowoje, skautų vietininkija suruošė laužą. Buvo dainos, šposai, pokalbiai ir karšti "šuniukai".

Indėnų žemėje pleskėjo lietuvių skautų laužas ir kilo į tamsoką vasaros dangų. Kurie atvažiavo į laužą, buvo patenkinti. Be abejo, kitais metais, bus daugiau dalyvių. Mat šiemet, jau nuo ankstyvo pavasario daugelis buvo labai užsiėmę kelionės karšlige į Lietuvą.

Važiuoja stebėtinai didelis skaičius. Daugelis tik pirmą kartą. Ir gerai, kad važiuoja. Po daugelio metų pamatys (jei norės matyti) tėvynės vargą. Palies savo žemę, supras ir paguos artimuosius sunkiame kelyje į šviesesnę rytą.

LIETUVIŠKAS KRYŽIUS

Gražioje pietų Omahos dalyje, išdidžiai stovi puikus, lietuviško stiliaus kryžius, kuris puošia visą aplinką, o ypač Laimutės ir Algimanto Antanėlių namus. Kryžiuje yra išdrožti lietuviški ženklai ir įrašas:

"Dieve globok šiuos namus". Per kryžiaus pašventinimą, gegužės 21 d. "World Herald" dienraščio reporteris labai juo domėjosi. Laimutė A. paaiškino jam, kad jos gimtajame krašte yra paprotys statyti kryžius ir puošti jais, ne tik krašto kelių sankryžas, bet ir ūkiuose gyvenamų namų aplinką. Sekančią dieną "World Herald" dienraštyje buvo įdėta nemaža nuotrauka ir aprašymas.

Kitataučių susidomėjimas kryžiumi gana didelis. Jie pralina, sustoja, pravažiuoja ir fotografuoja. Viena amerikiečių šeima iš Waukegan Ill. viešėjo Omahoje ir radę laikraštyje nuotrauką ir adresą, atvažiavo pasižiūrėti kryžiaus, nufotografavo ir sakė parvežę į namus, parodyti lietuviams, kurių pamaldas ir jie nu-eina.

Kryžiaus pastatymo darbas tęsiasi apie tris mėnesius. Jį dirbo Algimantas Kisielius, specialistas – menininkas, kuris tuo metu viešėjo Omahoje pas savo dėdę. Menininkas A. Kisielius gyvena Lietuvoje, Prienuose.

A. Antanėlis džiaugėsi ir dabar džiaugiasi, kad atsirado proga padaryti kryžių, apie kuri daug metų galvojo jo žmona. O svečiui iš tėvynės, buvo gera proga padirbėti ir neblogai uždirbti. Antanėlis vykdė kryžiaus dirbėjo nurodymus. Vazinė jo po Kansas valstiją, kad gautų reto ažuolo medį iš kurio ir buvo padarytas kryžius. Dabar Antanėliai turi kryžių, prie kurio, už tvorelės žaliuoja rūtos ir žydi raudonos rožės. Kryžius kiekviena kartą primins ne tik Antanėlių šeimai, bet ir kiekvienam lietuviui, kad už Atlanto yra mūsų žemė, kurios žmonės, šiuo metu kad ir skausmingai, bet kantriai žengia į šviesesnę, laisvos tėvynės rytą.

L.A. Antanėliai, nuo pat jaunystės priklauso dideliai iš-eivijos skautų šeimai. Ne karta, jie buvo Omahos skautų vadovai. Lietuviškoje dvasioje augino jaunųjų skautų kartą. Jų dukrė ir sūnus, geri skautiškos mokyklos pavyzdžiai.

Liepos 8 d. Antanėliai išskrido į Lietuvą. Bus jie ir Londone, Anglijoje, dukters Danguolės šeimoje ir pasidžiaugę anūkais, rugpjūčio pabaigoje grįž į namus.

Mūsų mažieji ir mūsų jaunieji šokėjai, džiugina savo tėvelius, senelius ir svečius, gražiai atlikdami programėlę motinų pagerbime.

PATRIA

2638 W. 71 St., Chicago, IL 60629,

tel. (312) -778-2100

Didelis pasirinkimas dovaninių bei buitinių prekių, pageidaujama ir Lietuvoje. Dėl specialiai sumažintų kainų klausykite Šluto radijo valandos sekmadieniais nuo 7 iki 8 val. ryto, 1450 AM banga.

Būti kartu su jais dabar žymiai lengviau.

Naudojant AT&T dabar galite tiesioginiai skambinti į bet kurią iš šių penkiolikos nepriklausamų respublikų pasikalbėti su artimaisiais.

Dabar nebereikės skambinti operatoriui kai norėsite sužinoti, kaip laikosi giminės ar draugai šiose respublikose. Kad Jūsų pokalbis įvyktų, tik surinkite 14 skaičių. Lengva ir paprasta, ir dar pigiau kainuoja. AT&T šiuo patarNAVIMU aprūpina daugiau kaip 2,000 miestų šiuose kraštuose.

Žinoma, tebegalite skambinti 24 valandas per dieną AT&T operatoriams kurie Jums padės susiršti ar suteiks bet kokią pageidaujamą paslaugą. Reikalui esant, patarnavimus

KAIP TIESIOGINIAI SKAMBINTI

Skambinkite 011-7 + Miesto kodą + Asmens telefono numerį

RESPUBLIKA	MIESTAS	MIESTO KODAS
LIETUVA	Kaunas	0127
LIETUVA	Klaipėda	01261
LIETUVA	Panevėžys	01254
LIETUVA	Šiauliai	01214
LIETUVA	Vilnius	0122
ARMENIJA	Jerevanas	885
AZERBAIDŽANAS	Baku	8922
BALTARUSIJA	Minskas	0172
ESTIJA	Talinas	0142
GRUZIJA	Tbilisi	8832
KAZACHSTANAS	Alma-Ata	3372
KIRGIZIJA	Piŝpekas	3312
LATVIJA	Riga	0132
MOLDOVA	Kišinovas	0422
RUSIJA	Maskva	095
TADŽIKISTANAS	Duŝambė	3772
TURKMENIJA	Ašchabadas	3632
UKRAINA	Kievas	044
UZBEKIJA	Taškentas	3712

Galite nemokamai skambinti AT&T operatoriui 1 800 874-4000, vidinis kodas 121, norint sužinoti kitų miestų kodus, kurių nėra šiame sąraše.

suteiks operatoriai mokantys virš 140 kalbų bei dialektų.

Jei norėtumėte daugiau žinių kaip įsijungti į AT&T tinklą ar apie mūsų tiesioginio susiskambinimo patarnavimą bei konkuruojančias kainas, prašome skambinti Jums nemokamu numeriu: **1 800 374-4000** ir paprašykite vidinio **kodo 121**.

O dabar, paskambinkite į namus. Ten tiek daug artimųjų mielai pasikalbėtų su Jumis.

TURININGA SAVAITĖ CLEVELANDE

Aurelija M. Balašaitienė

Tai savaitė, kuri Clevelando lietuvių visuomenę praturtino skirtingais, bet gražiais ir reikšmingais įspūdžiais.

Liepos 9 dienos vakare, ketvirtadienį, Dievo Motinos parapijos salėje įvyko Klaipėdos tautinių šokių ansamblio "Vėtrungės" koncertas, kurį globojo populiariosios Clevelando "Grandinėlės" vadovai – Aleksandra ir Liudas Sagiai, ir joje šokantis jaunimas.

Negalima buvo atsistebėti tiek "Vėtrungės" šokėjų grakštumu ir žingsnių preciziškumu, tiek įdomia choreografija, sumoderninus kaikiuriuos judesius, poroms šokant kadrilių ir kitus šokius susikabinus rankomis taip, kaip šokamas valsas arba tango.

Labai patrauklios išvaizdos Lietuvos televizijos diktorė Stasė Stankevičienė tarp šokių jautriai deklamavo poezijos ištraukas, duodama sukaitusiems šokėjams progą pasikeisti drabužius ir atsikvėpti. S. Stankevičienė nebuvo šabloniška programos pranešėja, bet savo puikia dikcija ir poezijos parinkimu įvairino programą, kuri buvo atlikta be pertraukos.

Šokėjų tautiniai drabužiai ne vien pasižymėjo savo originalumu bei spalvingumu, bet jų derinimas prie šokių choreografijos, simetriškai sustatant kontrastingomis liemenėmis ar kiklikėliais apsirengusius šokėjus, rodė nepaprastą ansamblio rūpestingumą paruošti programą taip, kad ji būtų ir visapusiškai išmąstyta ir išbaigta. Lengvos, kaip stirnaitės šokėjos, grakščių vyrukų buvo vieno šokio metu kelis kartus iškeltos ir išmes

tos į orą kaip lėlės. Audringomis ovacijomis publika privertė šokėjus šoki pakartoti. Keli programos numeriai buvo skirti Aleksandrai Sagienei, atsidėkojant už kvietimą ir viešnagę Clevelande.

"Vėtrungę" lydėjo Klaipėdos konservatorijos profesorius Juozas Gudavičius, docentė Jūratė Šapaitė, proktorius Vytautas Blūšius, dėstytojas Povilas Fokinas. Visus svečius "Grandinėlės" nariai apdovanojo gėlėmis.

Šeštadienį, liepos 11 dieną Onos Mikulskienės bute įvyko spaudos konferencija, dalyvaujant spaudos atstovams, keliems kviesiems svečiams ir Vilniaus muziejaus direktoriui Henrikui Paulauskui, kuris į muziejų išgabens LTM "Čiurlionis" ansamblio archyvą, ruoš "Čiurlionio fondo" parodas, saugos surinktą medžiagą ir ją padarys prieinamą istorikams, mokslininkams bei išeivijos kultūrinio gyvenimo tyrinėtojams.

Perdavimo aktą, prie būrelio liudininkų, pasirašė ansamblio kanklių vadovė ir mokytoja Ona Mikulskienė ir Lietuvos valstybės muziejaus direktorius Henrikas Paulauskas. Klaipėdos konservatorijos profesorius Vytautas Blūšius susirinkusiems perdavė ansamblio paskutinio vadovo Gedimino Purlio linkėjimus. Vyno taurele ir "Lietuva brangi" giesmė buvo užbaigtas perdavimo aktas.

Vakare ištaigingoje Gwyn rezidencijoje Clevelando Lietuvių Kultūrinių Darželių valdyba suruošė muzikinę vakaronę, kurioje svečius linksmino baritonas,

Vėtrungės palydovai su L.A. Sagiais po koncerto
Iš kairės: Vyt. Blūšius - profesorius, Klaipėdos konservatorijos prėktorius, J. Čapaitė - docentė, baletmeisterė, L. Sagys, S. Stankevičienė - pranešėja, A. Sagienė ir J. Gudavičius - profesorius, V. Bacevičiaus nuotr.

klasikinės gitaros specialistas James Hilton Luce. Valdybos pirmininkas Vincas Apanius ir visi valdybos nariai renka lėšas ir kviečia talkininkus numatytam Mai ronio biusto atidengimui darželiuose rugsėjo mėnesį "Vieno Pasaulio dienos" ("One World Day") iškilmių metu.

Tai turiningas savaitgalis, kurio metu dar labiau sustiprėjo ryšys tarp Lietuvos ir užsienio lietuvių: Klaipėdos "Vėtrungės" koncertas ir Lietuvos valstybės Muziejaus direktoriaus Hen riko Paulausko viešnagė, kurio pastangų dėka LTM Ansamblio "Čiurlionis" archyvai grįžta į Lietuvą. Lietuvių kultūrinių darželių vakaronė pabrėžia Maironio tautinio palikimo simbolišką tęstinumą toli nuo Nemuno krantų.

**LANDSCAPE
CONSTRUCTION CO.
FOR SALE**
Established 1984 East Side
Complete Landscape Co.
Sell all or just Maintenance
Div. including newer trucks,
trailers & equipment
principals only.
216-953-1513

Ona Mikulskienė ir Henrikas Paulauskas apžiūri Čiurlionio ansamblio plakatus, kurie taip pat išvežami į Vilnių, Lietuvos valstybinį muziejų.
V. Bacevičiaus nuotr.

LIETUVOS FUTBOLININKAI | CHICAGA

Lietuvos futbolo rinktinė liepos mėn. antroje pusėje atvyks į Chicagą ir čia dalyvaus tarptautinėse "Chicago Cup-92" varžybose. Lietuvos rinktinė varžybose žais savo geriausioje sudėtyje ir joje pasirodys žymieji futbolininkai: Narbekovas, Janonis, Fridrikas, Ivanauskas bei kiti, kurie atstovauja geras užsienio profesionalų komandas.

Pirmosios rungtynės bus liepos 24 d. 6:30 val. ir jose lietuviai žais su Lenkijos meisteriu – Poznanės "Lech" vienuolike. Po šio susitikimo rinktinė rungtyniaus JAV prieš Meksikos meisterį – Guadazaja "Chivas".

Liepos 26 d. nuo 5:30 val. bus rungtynės dėl trečios vietos ir vėliau dėl

meisterio vardo. Bus žaidžiama didžiajame Soldier Field stadione, kur 1994 m. bus pasaulio futbolo pirmenybių atidarymas.

Iš Lietuvos atvyksta 25 žaidėjai, treneriai bei palydovai. Jiems "Lituanicos" futbolo klubas rengia priėmimą ir draugiškas rungtynes po šio tarptautinio turnyro.

Tai bus gera proga pamatyti Lietuvos rinktinę, kuri Amerikoje vieši pirmą kartą. Lietuviai yra prašomi ne praleisti šios progos ir gausiai dalyvauti, nes didesnis Lietuvių atsilankymas parodytų rengėjams, jog lietuviai palaiko savo komandą ir ateityje vėl pakviestų Lietuvos reprezentantus.

Ed. Šulaitis

CHICAGO CUP '92

**ČIKAGOS TAURĖ
TARPTAUTINIS FUTBOLU TURNYRAS
SOLDIER FIELD**

PENKTADIENIS, LIEPOS 24D.

6:30 PM
Lietuvos Rinktinė vs.
Lenkijos Lech Poznan

8:30 PM
Meksikos Guadalajara Chivas vs.
JAV Rinktinė

SEKMADIENIS, LIEPOS 26D.

5:30 PM
Trečios Vietos Rungtynės

7:30 PM
Čempionatas

Bilietai: \$20, \$16, \$12

Bilietai Parduodami:

Patria 2638 W. 71st Str. Chicago, IL (312) 778-2100
Litha SC 2614 W. 69th Str. Chicago, IL (312) 476-9100
Pasaulio Lietuvių Centre Lemont, IL Sekmadieniais

TICKETMASTER
(312) 559-1212

ILLINOIS STATE SOCCER ASSOCIATION
(312) 463-0653

CLEVELANDE ir apylinkėse

SVEČIAI IŠ CHICAGOS

I Dirvos gegužinę iš Chicagos atvyksta visa Tautinės Sąjungos valdyba, vadovaujama dr. Leono Kriaučeliūno ir ten esanti Vilties Draugijos narė M. Marcinkienė.

DIRVAI PAREMTI GEGUŽINĖ

Vilties D-jos valdyba (talkinant L.T.S-gos Clevelando skyriui) ruošia gegužinę, kuri įvyks š.m. rugpiūčio mėn. 9 d. 1 val. p.p., gražioje dr. Vytauto ir Aldonos Mauručių sodyboje, 8450 Bridlehurst Tr. Kirtland, OH. (netoli 306 kelio). Gegužinėje bus tiekiami karšti ir šalti užkandžiai, atsigalvėjimui įvairūs gėrimai, o laimę pabandyti veiks loterija. Gegužinė ruošiamą geram tikslui. Gegužinėje gautas pelnas bus skiriamas Dirvos spausdinimo ir leidimo reikalam.

Todėl, kviečiame visus Clevelando ir tolimesnių apylinkių Dirvos skaitytojus, rėmėjus ir svečius, atsilankyti į gegužinę, kur linksmai praleisite sekmadienio popietę jaukioje V. ir A. Mauručių sodyboje

Vilties D-jos Valdyba

ŽAIBO LENGVATLEČIAI OHIO SPORTO FESTIVALYJE

Keleta LSK Žaibo prieauglio lengvatlečių kvalifikavosi dalyvauti IV-jo Ohio Sporto Festivalio finalinėse varžybose, š.m. liepos 25-26 d.d., Toledo, Ohio.

Berniukų 11-12 m. (Midget) grupėje Matas Laniauskas laimėjo 1 vietą šuolyje į tolį (14'-1 1/4"), 4-tą – 400 m bėgime (1:07.3 min) ir 5-tas 100 m. bėgime (13.9 sek.)

Toje pačioje grupėje Mikas Rukšėnas buvo 3-čias šuolyje į tolį (13'-3 1/4") ir 5-tas 100 m. bėgime (13.9 sek.).

Laura Rukšėnaitė, mergaičių 9-10 m. grupėje (Bantan) laimėjo antras vietas 800 m. (3:06.4 min.) ir 100 m. (14.7 sek.) bėgimuose.

Keith Sandy (Sadauskas) laimėjo 2-tas vietas 100 m. bėgime (11.8 sek) ir šuolyje į tolį (18'-3 1/2") berniukų (Youth) klasėje.

Rūta Švarcaitė buvo 3-čia 6 lbs. rutulio stūmimo (19'-8"), Mergaičių 11-12 m. (Midget) klasėje. amb.

LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS CLEVELANDE

1992 M. Š. Amerikos Baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks š.m. rugsėjo 12-13d.d., Clevelande. Vykdo LSK Žaibas. Smulkesnės informacijos bus vėliau.

amb.

VINCAS STANIŠKIS, Dalios ir Džiugo Staniškis sūnus, baigė Ohio State Universitetą, įsigydamas veterinarijos daktaro laipsnį.

Prieš ketverius metus Vincas baigė University of

Dayton, kuriame gavo bakalaurų laipsnį iš priešmedicininių studijų.

Vincas aktyviai dalyvavo veterinarijos profesinėje organizacijoje – Omega Tau Sigma. Buvo tos organizacijos namų administratorius. Dalyvavo įvairiose universiteto sporto varžybose.

Baigė Šv. Kazimiero liutuanistinę mokyklą Clevelande. Dalyvavo ateitininkų veikloje. Sportavo Žaibo klube.

KVIESLYS Į VAKARUŠKAS

Maloniai kviečiame liaudies muzikos mėgėjus į Vakarų šakas – padraugauti, pabendrauti, ir kartu pasidžiaugti nuotaikingomis Lietuvių liaudies dainomis, bei paragauti įvairius senoviškus užkandžius!

Vakaruška įvyks šeštadienį, rugpiūčio 15 d, 5 v.v. East Shore Park Club patalpose, East Park gatvės gale.

Pobūvį rengia Lietuvių liaudies dainų mėgėjų sambūris, vadovaujamas muz. Danutės Liaubienės. Dėl smulkesnės informacijos, skambinti V. Rubinski, telef. 486-9023.

DIDINS HOPKINS ORO UOSTA

Clevelando miestas žada išplėsti Hopkins tarptautinį oro uostą. Dėl to reikėtų nugriauti 400 apylinkės gyventojų namų, išskelti NASA, Erdvės Technologijos parką ir I-X parodų centrą.

Miesto planuotojai ir aviacijos konsultantai ruošia planus ateinančiam 21-jam šimtmečiui. Pranašaujama, kad per oro uostą tada kasmet pereis 8,3 milijonai keleivių, dvigubai negu šiuo metu. Esą 322,200 lėktuvų

pakils ir nusileis oro uoste. Reikės pailginti esamus pakilimo takus ir dar vieną naują nutiesti. Šiam projektui žadama išleisti \$1 bilijoną.

To projekto paliesti priemiesčiai, jų gyventojai ir įmonės tam projektui prieštarauja.

Ger. J.

NAUJA ŽVAIGŽDĖ ZOOLOGIJOS SODE

Liepos 1 d. Clevelando zoologijos sode gimė Masai žirafa, kurią pavadino "Star" vardu. Ji yra 6 pėdų ūgio ir sveria 100 svarų. Suaugusios Masai žirafos siekia nuo 9 iki 17 pėdų ūgio ir sveria tarp 1100 – 2800 sv. Jos gyvena iki 25 m. amžiaus.

Star yra jau 28-ji žirafa, gimusi Clevelando zoologijos sode. Ją ir jos motiną Calantą galima stebėti žirafų garde, tačiau netrukus jas išleis laukan – į Afrikos plynės.

Ger. J.

PARENGIMAI

• LIEPOS 26 d. sekmadienį 12-ą valandą popiet, Žalgirio šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero Beachland parke – 17815 Canterbury Rd. Cleveland.

• LIEPOS 29 iki RUGP. 2 D. Lietuvių klubas prisijungia prie "Old World" festivalio

• RUGPIŪČIO 2 d. – sekmadienį 12-ą valandą popiet LKVS "RAMOVĖ" Cleveland'o skyrius rengia gegužinę prie ežero – Beachland parke, 17815 Canterbury Rd. Cleveland.

• RUGPIŪČIO 9 d. 1 val. DIRVOS ir Vilties gegužinė V. A. Mauručių sodyboje, Kirtlande.

• RUGPIŪČIO 23 d. – Lietuvių klubo Metinis Piknikas "Croatian" Centre – Kirtland 12 v.

• RUGSĖJO 13 D. 1:00v. Lietuvių Kultūriniai Darželiai rengia Tautos dainiaus – Maironio paminklo atidengimo iškilmes ir ONE WORLD DAY šventę.

• SPALIO 3-4 d. JAV LB Clevelando apylinkė ir Ohio apygarda rengia Lietuvių Dienas – Lithuanian Fair Clevelando Dievo Motinos parapijos patalpose.

HOUSE FOR SALE

Euclid double "as is" desirable location
531-0543

NATIONAL TRAVEL & TOURS

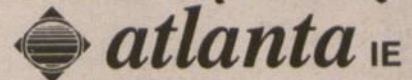
Tel:(216)932-6100 Fax:(216)932-5236

KELIONĖMS Į LIETUVĄ IR Į KITAS PASAULIO ŠALIS

SKAMBINKITE
RITAI STAŠKUTEI
932-6100

(12-15)

Siuntiniai į Lietuvą -

639 East 185th Street
Euclid, OH 44119

Telefonas (216) 481-0011
KONTEINERIS IŠSIUNČIAMAS
LIEPOS 20 D.

Pasiteiraukite dėl skubiau pristatomų maisto siuntinių.

Greitai pristatomi pinigai Lietuvoje doleriais.

Čia galite užsisakyti video aparatūrą, tinkančią naudoti Lietuvoje

Jūsų patogumui galite įsigyti dėžių siuntiniams

Dirbame: antr.-penkt. nuo 9 v.r. iki 5 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r. iki 2 v. popiet

Pagrindinis atlanta IE ofisas - Chicagoje

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

481-6677

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje. Didele aikštė automobiliams pastatyti.

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

DIRVA

NAUJA PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VADOVYBĖ

1992 liepos 1-4 dienomis Lemonte vyko VIII Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, kuriame dalyvavo 94 registruoti atstovai. Jų tarpe buvo Estijos, Latvijos, Moldavos, Rusijos ir Vengrijos atstovai. Svečių teisėmis Lenkijos ir Ukrainos atstovai. Likusieji atstovai 10 kraštų iš Europos, Australijos ir Pietų bei Šiaurės Amerikos.

Renkant PLB valdybą, užblokavus pavienių asmenų kandidatimą, liko vienas Broniaus Nainio sąrašas. Už šį sąrašą balsavo 66 iš 88. Išrinkti:

Rimas Česonis, Vacys Garbonkus, Vytautas Kamantas, Petras Kisieliū, Baniūtė Kronienė ir Dr. Vitalija Vasaitienė.

[Kontrolės komisija, pa-

prasta balsų dauguma, išrinkti: Eugenijus Čiuplinskas, Rūta Juškenė, Linas Norušis, Antanas Rasmus ir Vaclovas Šaulys.

[Garbės Teismą išrinkti: Dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Zigmas Brinkis, dr. Adolfas Damušis, Daina Kojelytė ir dr. Antanas Razma.

Seimo atstovai priėmė visą eilę sveikinimų ir nutarimų. PLB Valdybai norint įvykdyti visus seimo dalyvių įpareigojimus reikėtų keliolikos milijonų dolerių. Deja, PLB VIII seimas net nepamirėjo iš kur tie pinigai turėtų ateiti.

PLB VIII seime dalyvavo Lietuvos Respublikos ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius, Švietimo ir kultūros ministras Darius Kuolys. P.J.

DVIŠAKA PILIETYBĖ IR LABAI GERAS A. RUKŠENO STRAIPSNIS

"Dirva" Nr. 26 1992 m. liepos 2 d. paskelbė Algio Rukšeno straipsnį apie Lietuvos pilietybės atstatymą.

Tokio lygio rašinio apie Lietuvos pilietybės dabartinę narplę, kaip Rukšeno straipsnis, turbūt dar nebuvę lietuvių išeivijos spaudoje: informatyvus, teisiškai pagrįstas, logiškas, apdai-

rus. Tai ne kitų patetinės pasakėlės.

Kiekvienam, kam rūpi dvišaka pilietybė, patartina Rukšeno straipsnį ne tik su didžiu dėmesiu skaityti, bet išsikirti ir pasidėti, nes jo gali prisireikėti.

Bronius Nemickas,
New Yorkas,
1992 m. liepos 4 d.

LIETUVOS KREPŠININKAI Į BARCELONĄ!

Birželio 26 d., savo paskutinėse preliminarinio rato rungtynėse nugalėję NVS (buv. Sovietų S-gą) 116:79, mūsiškiai laimėjo pirmą vietą D grupėje su 5 laimėjimais ir be pralaimėjimų ir pateko į finalinę aštuoniukę, iš kurios 4 kvalifikavosi į Olimpinius Žaidimus Barcelonoje.

Iš 25 komandų, dalyvavusių Europos zonos atrankiniame turnyre Ispanijoje, į finalinę aštuoniukę pateko šios komandos: iš A grupės – Slovėnija ir Čekoslovakija, B grupės – Italija ir Israelis, C grupės – Vokietija ir Kroatija ir D grupės – Lietuva ir N.V.S.

Finalinės 8-kės turnyras vyko nuo birželio 29 iki liepos 5 d. imtinai, Zaragozoje, Ispanijoje. Buvo žaidžiama "Raud Robin" (kiekvienas su kiekvienu) sistema. Čia vėl Lietuva parklupdė visas komandas: Kroatiją 99:89, Israelį 95:85, Vokietiją 100:84, Slovėniją 90:73, Čekoslovakiją 80:73 ir Italiją 100:87. Prieš NVS, Lie-

tuvai buvo užskaitytas preliminariniame rate pasiektas laimėjimas. Tuo būdu Lietuva netik kad pateko į Olimpinius Žaidimus, bet ir tapo Europos zonos nugalėtoja.

Pasibaigus finalinės 8-kės turnyrai, komandos išsirikiavo sekančiai (nurodyta laimėjimai–pralaimėjimai): 1. Lietuva (7-0), 2. Kroatija (5-2), 3. NVS (5-2), 4. Vokietija (4-3), 5. Slovėnija (3-4), 6. Italija (2-5), 7. Čekoslovakija (2-5), 8. Israelis (0-7). Taigi, be Lietuvos, į Barceloną iš Europos zonos nepateko Kroatija, NVS ir Vokietija.

SAUSRA LIETUVOJE

(Washingtonas, 1992 m. liepos 13 d.) Liepos 10 d. Lietuvos Respublikos aukščiausioji Taryba priėmė nutarimą "Dėl Lietuvos paskelbimo stichinės nelaimės ištiktu kraštu".

Perduodama šią žinią Amerikos lietuvių spaudai, Lietuvos ambasada Washingtone pataria šiuo tarpu nesiimti jokių specialių pagalbų akcijų. Susisiekusi su Lietuvos įstaigomis, ji kiek vėliau patars kuriuo būdu galima bus efektingai padėti mūsų kraštui.

Seka nutarimo tekstas.

"Atsižvelgdama į susiklosčiusias sunkias sąlygas dėl sausros ir siekdama iš dalies kompensuoti nuostolius, Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba nutaria:

1. Paskelbti Lietuvos Respubliką stichinės nelaimės ištiktu kraštu.

2. Įpareigoti Lietuvos Respublikos Vyriausybę iki 1992 m. liepos 14 dienos:

1) parengti neatidėliotinų priemonių programą;

2) įkurti valstybinį paramos fondą ir parengti šio fondo nuostatus".

OLIMPINIS KREPŠINIO TURNYRAS

Krepšinio kontingentą Olimpiniuose Žaidimuose sudaro 12 komandų: po 4 iš Europos ir Amerikos zonų, po 1 iš Afrikos, Azijos ir Okeanijos ir Ispanija, kaip šeimininkai. Išskyrus Ispaniją, visos kitos komandos turėjo kvalifikuotis iš atrankinių turnyrų. Šalia Europos kvalifikantų, iš Amerikos kvalifikavosi JAV, Venecuela, Brazilija ir Porto Riko, iš Afrikos – Angola, iš Azijos – Kinija ir iš Okeanijos – Australija.

Olimpinis krepšinio varžybos vyks dvejose fazėse. Pradinėje fazėje, visos 12 komandų yra padalintos į 2 grupes po 6 komandas, kur kiekvienoje grupėje bus žaidžiama "Round Robin" (kiekviena prieš kiekvieną). Po to 4 pirmosios komandos iš kiekvienos grupės kvalifikuosis į 8 komandų turnyrą dėl čempionato, kur bus žaidžiama vieno minuso (Single Elimination) sistema, pusfinalių pralaimėtojų peržaidžiant dėl 3-čios.

A. A.

STEFANIJAI GARLIENEI

mano bendradarbei mirus, jos vyrui JONUI GARLAI ir visai jo šeimai reiškiu gilią užuojautą ir kartu liūdžiu.

Adėlė Šiaučiūnienė,
Cleveland

Paaškęjus olimpinį krepšinio varžybų kontingentui, dalyvaujančios komandos buvo paskirstytos į grupes sekančiai:

Grupė A: JAV, Brazilija, Angola, Kroatija, Vokietija ir Ispanija.

Grupė B: Lietuva, NVS, Australija, Kinija, Porto Riko ir Venecuela.

KREPŠINIO TVARKARAŠTIS

Duodame Lietuvos ir JAV-bių komandų olimpinio krepšinio varžybų pradi-

nio rato ir turnyro dėl čempionato tvarkaraštį:

Liepos 26 d.: Lietuva–Kinija; JAV–Angola.

Liepos 27 d.: Lietuva–Venecuela; JAV–Kroatija.

Liepos 29 d.: Lietuva–Porto Riko; JAV–Vokietija.

Liepos 31 d.: Lietuva–NVS; JAV–Brazilija.

Rugpjūčio 2 d.: Lietuva–Australija; JAV–Ispanija.

Rugpjūčio 4 d.: Kvartfinaliai.

Rugpjūčio 6 d.: Pusfinaliai.

Rugpjūčio 8 d.: Finalas ir žaidimas dėl 3-čios vietos. amb

Mylimam Broliui ir Svainiui

A.A. JONUI ZOSTAUTUI

St. Petersburg, Floridoje, užbaigus žemiškąją kelionę ir išėjus į AMŽINĄ TĖVYNĘ, giliame liūdėsyje likusius: JO SESERĮ STELLĄ, SVAINĮ VYTAUTĄ ABRAIČIUS bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame

Jurgis ir Rita Bagdonai
Jonas ir Juozė Daugėlos
Pranas Damijonaitis
Vaclovas ir Birutė Dženkauskai
Jurgis ir Veronika Janušaičiai
Gediminas ir Vladė Lapėnai
Petras ir Ona Lanai
Mečys ir Janina Rumbaičiai
Izabelė Ramanauskienė
Antanas ir Valerija Skriduliai
Natalija Subačienė
Kostas ir Ona Žolynai

Daytona Beach, Fla.

A.A.

JONUI ZOSTAUTUI

St. Petersburg, Floridoje, mirus, JO SESUTĘ STELLĄ, SVAINĮ VYTAUTĄ ABRAIČIUS, likusius giliame nuliūdime, nuoširdžiai užjaučia ir drauge liūdi

DAYTONA BEACH AMERIKOS
LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS
SKYRIAUS VALDYBA IR NARIAI

Mylima Partizanų Motina

A.A.

KONSTANCIJA ŽINDŽIUVIENĖ

sulaukusi šimto metų, žemiškąją kelionę baigė Gimtoje Žemėje, Kaune, liepos 12 d., 1992 metais.

Skausme ir liūdėsyje likusius: dukrą ONĄ LANIENĘ, sūnų ANTANĄ ŽINDŽIŲ, gyvenančius Amerikoje, sūnus partizanus – tremtinius ir dukrą tremtinę Lietuvoje ir jų šeimas giliai užjaučiame ir drauge liūdime.

O Tau taurioji Tėvynės Lietuvos Motina, išgyvenus mylimų sūnų partizanų žuvimą Kazlų Rūdos miškuose ir išlydėjus į Sibirą sūnus ir dukrą tebūnie lengva, Tave amžiams priglaudusi, Lietuvos žemelė.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sajungos
Daytona Beach Skyriaus
Valdyba ir Nariai